

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 2 2000 Årgang 18 Pris kr. 40,- ISSN: 0802-860

Jevnaker kirke. Se artikkel side 133

Alt i trelast og byggvare

GRAN ALMENNING

Åpningstider: Mand. - fred. 07.00 - 17.00, lørd. 09.00 - 13.00

MAXBO

MAXBO Gran Almenning, 2750 Gran - Tlf. 61 31 30 60
Fax 61 31 30 70

MAXBO - ENESTE BO OG BYGGEVAREKJEDE MED FAST LAVPRIS

Maxbo - Gran Almenning, 2750 Gran

TIL BORDS

GLASS OG STENTØY

Hadelands største utvalg i
Serviser - Glass - Bestikk - Interiørartikler.
Du finner oss i kjelleretasjen
under Rema 1000 i Gran

Glass og Stentøy tlf. 61 33 04 31

Hvis du blir *alvorlig syk*

**-skal du bruke kreftene på å bli frisk,
ikke på pengeproblemer.**

Kontakt oss for en prat om personforsikring!

**Gjensidige
Forsikring**

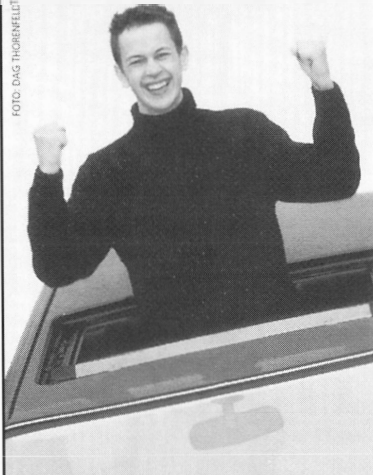
Et selskap i Gjensidige NOR-gruppen

AO193vb/08.99

Gjøvik - Lena - Raufoss - Biri - Dokka - Hov
Lillehammer - Dombås - Lom - Otta - Ringebu - Skjåk - Tretten
Vinstra - Vågåmo - Ø. Gausdal

Finn drømmebilen på www.nor.no

FOTO: DAG THORELLET

Og få svar på:

Hva drømmebilen koster?

Hva bilen din er verdt?

Hva månedlig lånekostnad blir?

Søk om billån nå - gunstige
betingelser frem til 24. mars!

Klikk deg inn på våre kampanje-
sider eller kom innom banken for
en bilprat.

**Gjensidige
NOR**

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

Toten tidsskrift 1-9	80,-
Toten årbok innbundet 1979-90	150,-
Toten årbok 1991	200,-
Toten årbok 1992-96	170,-
Toten årbok 1997-99	190,-
Totens Bygdebok bind I (i to halvbind)	à 200,-
Totens Bygdebok bind II og III	200,-
Totens Bygdebok bind IV	350,-
Totens Bygdebok bind V	590,-
Visjon og virke	250,-
Gihle: Frå gamalt	100,-
Gihle: Østre Toten Bondelag 1882-1982	80,-
Gihle: Østre Toten Skogeierlag 1911-1986	80,-
Gihle: Hoff kirke	50,-
Gihle: Fra gamle dager på Toten	80,-
Totendialekta, form - bruk - framtid	50,-
Gjestrum: Gårds og slektshistorie	90,-
Gjestrum: Økomuseumsboka	150,-
MJØSA årbok 1982-83	100,-
MJØSA årbok 1984-86	130,-
Julsrud Berg: Damp og motorbåter på Mjøsa	288,-
Øyeblikk som var, bind I og II	130,-
Øyeblikk som var, bind III	170,-
Totennål og anna mål, hefte 1-9	40,-
Totennål og anna mål, hefte 10-24	60,-
Toten Almenning	350,-
Olstad: Spellemann langs vegen	60,-
Rosseland: Skole i den trivelige bygda	190,-
Rosseland: Timeglasset	119,-
Stuldalen: Villroser I og II	à 98,-

TOTEN INTERBOK

2851 Lena • Tlf: 61 16 05 94 • Fax: 61 16 19 77

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 GJØVIK

Medlemskontingent: kr. 150,- pr. år.
Lagets tidsskrift kommer fire ganger i året.

Neste frist for innlevering av stoff er 1. august

Hjemmeside: <http://home.lakenet.no/vshl/>
E-post adresse: vshl@lakenet.no

HOVEDSTYRE ARBEIDSUTVALG:

Formann: Ole M. Granum, Camilla Colletsv. 23,
2800 GJØVIK - tlf. 61 17 67 34
Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 SKREIA
tlf. 61 16 38 93
Kasserer: Hans M. Næss, 2750 GRAN - tlf. 61 33 04 14
Sekretær: Harald Hvattum, 2760 BRANDBU
tlf. 61 334261

TIDSSKRIFTSSTYRE:

Styrer: Jan Eilert Jaatun,
Fredrik Dyhren
Roy Magne Sveen
Arne Amundgård
Varamann: Terje Tandsether

ANNONSEPRISER:

	1 gang	4 ganger
1/2 side	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	Kr. 500,-	kr. 1400,-

Postgirokonto 0802 3001005

Innhold

- 85 Kjell H. Myhre:
Sørmoen-Hole på Hadeland
- 102 Terje Tandsether:
Slekta til Boel Mauritsdtr. Melby i Biri
- 107 Arne Amundgård:
Om gullsmeden David Andersen (1843-1901)
og hans aner
- 111 Per Braastad:
Slekten på Felde i Torpa
- 120 Arne Amundgård:
Gina Oselio hadde aner på Biri og Toten
- 123 Svein-Erik Ødegaard:
Husmenn i Vardal midt på 1700-tallet
- 133 Jevnaker kirke
- 137 Minneord over Torstein Kvale, Gjøvik
- 138 Fredrik Dyhren:
Skifter Toten, Vardal og Biri 1673-1689
Del 10
- 146 Svar på tidligere spørsmål
Nye spørsmål
- 149 Lagsnytt.
NB! Se side 154

SØRMOEN – HOLE

Av Kjell H Myhre

En innledning:

Å arbeide med husmannsslekter er spennende ! En avslører til stadighet sammenhenger en ikke ante eksisterte. En lar seg forbløffe. "To expect the unexpected." Desto mer så jo lenger fram på 1800-tallet en kommer, og kildetilfanget øker. Plassene får navn, lar seg identifisere, gamle tomter lar seg ofte påvise.

Kveldene blir like ofte sene !

At husmannsklassen fra opprinnelse til avvikling rekrutterte blant de yngre i bondens barneflokk er et velkjent fenomen. Av og til kunne forholdene utvikle seg også i motsatt rekkefølge. Det fantes husmannsunger som avanserte til selveiende bønder. Denne beretningen fra Hadeland eksemplifiserer begge forhold.

Den er ført i pennen for etterkommere på Hole i Tingelstad av Per og Ragne Sørmoen. Det er således ikke foretatt om-disponeringer i teksten, og det forklarer hvorfor stoffet ikke er så strukturert presentert som en kunne forvente i en artikkel. Det forklarer likeledes det faktum at her er flettet inn enkelte forhold som vil

være opplagte for de mange som er bevandret i genealogisk terminologi.

En fin junidag i 1980 fikk undertegnede, som 15 åring, besøk av 28 år gamle Colleen Clovstad fra Brecken Ridge, Minnesota. Hun kunne fortelle at hun var tipp-oldebarn av *Peder og Ragne Sørmoen*, og ønsket å se stedet som disse i sin tid hadde forlatt, til fordel for en ny tilværelse som farmere i Amerika.

Tomta etter Sørmo-stua fikk hun se, men først nå nesten 20 år senere er jeg blitt på det rene med at hun i tillegg hadde skyldfolk på Hole. Sammenhengen framgår i det følgende. Jeg gjør oppmerksom på at navn på *barn av, søsken, samt forfedre til Peder og Ragne Sørmoen* av oversiktelighetshensyn er ført med uthevet skrift, i motsetning til personnavn i de ulike sidegrener.

Peder Nilsen Kløvstadeiet (Sørmoen) giftet seg 06.11.1855 med **Ragne Pedersdtr. Skjæret** u. Hov. Etter vielsen ble paret boende noen få år som inderster på Kløvstad, før de ble husmannsfolk under samme garden og flyttet til Sørmoen. De fikk 6 barn, hvorav den eldste ble født på Kløvstad, de øvrige i Sørmoen:

Niels, f. 16.06.1856

Peder, f. 28.10.1860

Ingeborg, f. 10.01.1863

Maren Maria, f. 18.04.1867

Thorvald, f. 18.11.1874

Andreas, f. 15.11.1877

Iflg. det etterkommerne i Amerika kjenner til, sammenstemmende med hva jeg har funnet i norske skriftlige kilder, emigrerte både Peder og Ragne i tillegg til barneflokket. Med unntak av eldstesønnen Niels.

Den eneste av søsknene foruten Niels som giftet seg i Norge, var Maren Maria. Hun ble viet til ”inderst og arbeider” Mons Torgersen Østenbrenna 18.11.1886. Mons var født i Askimståjet 22.02.1866, sønn av husmannen der, Torger Hansen og hustru Mari Eriksdtr. Maren Maria og Mons fikk ei datter, Marta Randine, f. 20.03.1887 i Østenbrenna.

Den første av familien som emigrerte var Ingeborg. 21 år gammel meldte hun utflytting fra Sørmoen og Gran til Amerika. Tilsynelatende reiste hun alene, men det er verdt å merke seg at Lars Olsen Kløvstadeiet meldte utflytting samme dagen. Han har forlatt en ikke navngitt naboplass under Kløvstad, oppgitt å være født 1860. Jeg har ikke kunnet finne supplerende opplysninger om Lars, men muligheten er jo tilstede for at disse har utgjort et kjærestepar.

28.04.1889 ser en av emigrantprotokollene i Kristiania at gardsarbeider Mons Torgersen m. hustru ”Marie Torgersen” og dattera Marte forlot byen med skip denne dagen. Destinasjon er oppgitt å være *Rock Walley*, trolig i Iowa. Et år senere reiser Peder Nielsen, gardsarbeider, og Ragne med sønnen Thorvald, riktig oppgitt å være 16 år, og arbeider. De forlater Kristiania 28.04.1889. Disse reiser også til Rock Walley, ganske opplagt for å bosette seg sammen med dattera og svigersønnen. Det er kjent at Peder, Ragne og

Thorvald etablerte seg endelig i *Rock Rapids*, helt nordvest i staten Iowa.

Forhold for øvrig knyttet til disse og de øvrige av familien som emigrerte; deres liv og levnet etter de nådde Amerika, har jeg foreløpig liten kunnskap om. Dette er imidlertid forhold som Colleen Clovstad kjenner godt til, og som hun har lovet meg å formidle med det første.

Nærmest som et kuriosium kan nevnes at Anne Marie Myhre, f. Fredriksen, (1909- 96) hadde hørt tale om Peder Sørmoen. Iflg. det hun hadde blitt fortalt hadde Peder hatt et mangeårig ønske om å emigrere, men ikke hatt råd. Hun erindret et gammelt ordtak fra Vasslia: "*Å hadde jeg vinger så skulle je' fly, sa'n Pær Sørmoen*" Anne Marie hadde hørt at Peder angivelig også skulle ha forsøkt å realisere sine visjoner. Han hadde snekret seg et "vingesett," som han festet en slags lerretsdug til. Derpå hadde han forsøkt å "ta av" fra låvetaket på Kløvstad. Enden på visa var visstnok at han havnet i en haug med husdyrgjødsel attmed møkkjellerporten. Sannhetsgehalten i denne historia tør imidlertid ikke forfatteren av dette notat innestå for.

Peder Nielsen Sørmoen var f. 06.01.1826 i *Putten* u. v. Hole. Husmannsplassen Putten er det bruket som senere ekspanderte til nåværende g.nr. 130/3. (innh. Arv. Hole) Foreldrene **Niels Andersen** Holeeiet og **Ingeborg Pedersdtr.** giftet seg 08.12.1821. Niels var etter alt å dømme f. i *Diledalen* u. Dile i V.Gran, 01.02.1779, sønn av husmann **Anders Andersen** og hustru **Berte Joensdtr.** De var gift 04.02.1788; han boende på Klæstad og hun på Koller. Anders og Berte flyttet en del på seg; en finner dem 1788 i Skårudeiet, 1792 i Gjøvikeiet, 1879 altså i *Diledalen*, 1797 i Sørumseiet (V.Gran) og endelig som

husmannsfolk u. Hole i Tingelstad fra år 1800 og utover. Anders var f. ca. 1755, Berte ca. 1763. Berte døde i Holeeiet 14.11.1823, Anders sammesteds 04.01.1835. Det er ikke mulig å si noe definitivt om hvilke Hole-plass dette kan ha vært.

Ingeborg var dpt. 05.08.1795 på Sørum i Bjonerøa. Foreldrene var **Peder Pedersen** og **Kari Knudsdr.** – som ved vielsen 06.09.1792 bodde i Solum på Bjonskogen. I 1804 er holdt et skifte på Solum, sluttet 23.07, etter **Ingrie Guttormsdr.** som døde 23.10.1803, 61 år gammel og følgelig f. ca. 1742. Hennes gjenlevende mann het Svend Olsen. Det opplyses samtidig at Ingrie i et tidligere ekteskap hadde vært gift med **Knud Olsen** Gullerudeiet. Knud døde i Gullerudeiet 23.03.1774, oppgitt å vare bare 32 år, og dermed også han f. ca. 1742.

Det var svært sjelden det ble holdt skifte på husmannsplassene, simpelthen fordi husmenn og deres koner etterlatte seg lite eller ingenting av verdi. Noen få unntak finnes. Et skifte fra Gullerud, holdt på ”*Tranerud* – en plads derunder” sluttet 26.04.1751 er bevart. Det er holdt over husmannen **Ole Knudsen**, som døde dette året 36 år gammel, bgr. Palmesøndag.

Han er altså f. ca. 1715. Ole etterlater seg fire barn; Knud, (8) Anders, (6) Iver, (1) og Kari (3 1/2) foruten enka **Kari Andersdr.** 8 år gamle Knud er altså identisk med Knud Olsen. (over)

Etter at boet er oppgjort etterlater Ole Knudsen seg faktisk en nettoformue på 35 Daler, 2 Ort og 4 Skilling ! Antakelig er det Kari Andersdr. som dør på Haugseiet i Bjonerøa 19.08.1791, 75 år gammel og altså f. ca. 1716. Plassen Tranerud forsvinner tilsynelatende tidlig fra de skriftlige

kilder. Men den er avmerket på gamle kart, og var beliggende *rett nord* for Gullerud, kanskje i en avstand på ca. 300 m. fra garden.

Peder Sørmoen hadde følgende søsken, alle født i Putten:

Berthe, f. 10.04.1823. Det har ikke vært mulig å finne senere opplysninger om henne.

Kari, f. 11.04.1829, gift 17.05. 1857 m. tj.gutt Ole Hansen Hole, f. i S.Land 1835, sønn av Hans Johannesen. Kari og Ole kom som så mange husmannsfamilier til å erfare en "omflakkende" tilværelse. De hadde følgende barn: Maria, f. 06.02.1859 i Sørmoen NicolaI, f. 18.10.1861 i Gammeeiet, Caroline, f. 01.04.1864; foreldrene inderster på Hov i Vasslia Hans, f. 07.08.1867, foreldrene inderster i Holeenga Ingvold, f.24.12.1869 i Holeenga og Ingeborg, f. 05.03.1873; foreldrene er inderster på Grinaker. Innen 1875 var familien husmannsfolk "uten jord" i Grinakermarka. 1888 emigrerte Kari og Ole. De reiste fra *Bjørkestua* u. nord-Bjørke 12.04; med seg hadde de yngstedattera Ingeborg. De forlot Kristiania 26.04, med kurs for Spring Grove, trolig Minnesota

Anders, f. 24.08.1833, gift 19.04.1864, boende i Rækstadbråten, m. Karen Pedersdtr. Ruaeiet. ((en av Ruaplassene på "vestsida" ! – enten *Voll* (eksisterende) eller *Ruabråten*. (nedlagt.))

Karen var datter av Peder Christensen og Karen Andersdtr. Etter vielsen ble paret boende i Rækstadbråten, der Anders var husmann og skomaker. Allerede 28.04.1866 emigrerte de, med sin to år gamle sønn Nils.

Ingeborg, f. 27.11.1836, gift 01.11.1860 m. Anders Andersen boende på Askim, f. 01.07.1838 på Heggen, sønn av Anders Torgersen og Anne Nilsdtr. Ingeborg og Anders hadde barna Anton, f. 21.02.1861, mens foreldrene var inderster i østgarden Askim. Død i Rækstadmoen året etter, 22.09. Anton, (2) f. 10.08.1863 i Rækstadmoen og Ingeborg, f.12.10.1866 også i Rækstadmoen. Anders ga opp tilværelsen som husmann u. jord og snekker i Rækstadmoen 1868, og emigrerte 14.04. De forlot Kristiania med skip 21.04, med de to ungene.

Mari, f.02.01.1841, gift 07.02.1865 m. Jens Larsen Haugtvedtbrua i V.Gran, sønn av husmann Lars Torstensen og hustru Mari Carlsdtr. Mari og Jens fikk et barn, Maria f. 23.02.1865 hos hennes foreldre i (Hole) Putten. Innen desember s.å. var de losjerende hos hans foreldre i Haugtvedtbrua, der Jens omtales som murer. De emigrerte 1866 sammen hennes bror Anders Rækstadmoen og familie. (se over)

Ragne Pedersdtr. Sørmoen var altså f. i Skjæret u. Hov, 22.09.1833, datter av **Peder Erichsen** og **Mari Torstensdtr.** Mari og Peder døde begge hos dattera og svigersønnen i Sørmoen; hun 02.11.1870, han som fattiglem 27.05.1877.

Peder og Mari var gift 29.10.1822, han boende på Askimeiet og hun på Skirstadeiet.

Peder var dpt. 13.10.1793 på Lyseneiet, foreldrene var **Erich Olsen** og hustru **Mari Pedersdtr.** De giftet seg 06.10.1791, han boende på Lysen, hun på Rå. 1801 er Erich og Mari husmannsfolk u. nedre Askim. Erich oppgis å være smed,

(som sin sønn i Skjæret; se under) 37 år gammel, og altså født ca. 1764. Maris alder er oppgitt til 36; f. ca. 1765. Mari Torstensdr. var dpt. i Skirstadeiet 10.06.1798, datter av **Thorsten Pedersen** og **Ragnhild Andersdr.** De var gift 11.11.1793, begge boende på Skirstad. Han er da benevnt soldat.

1801 er avholdt skifte på plassen *Stein* u. Skirstad, sluttet 21.11. Det er skiftet etter Thorsten Pedersen, som døde 1800, bgr. 04.07. Han er da oppgitt til 43 år, og f. ca. 1757. Enken Ragnhild får beholde *Stein*, og gifter seg på nytt 11.03.1802 m. ungar Johanes Johansen Skirstadeiet. 1801 er Ragnhild oppgitt å være 36 år gammel, altså f. ca. 1765.

Det eksisterte på denne tida tre Skjære-plasser u. Hov; sør-Skjæret u. sørgarden Hov, (nåværende g.nr. 124/4) midt- og nord-Skjæret u. oppistua Hov. (begge nedlagt) Det syntes tilnærmet umulig å fastslå i hvilke av disse tre Peder og Mari bodde. Men da jeg fant deres sønn Erich (se under) utvandret, skriver han seg "husmannssønn Erich Pedersen *Hovseiet, nordre*"; det vil si oppistua Hov. Det får meg til å anta at den aktuelle plassen er nord-Skjæret. Dette er interessant, for selv om plassen som nevnt for lengst er nedlagt, ble stua herfra flyttet til Haugskanten, og framstår der i det alt vesentlige slik den gjorde i Skjæret. Stemmer dette, er det i denne de følgende barna til Peder og Mari ble født, og et flertall av dem døde:

Maria, f.16.12.1826, d. 29.07.1845

Erich, f. 08.04.1828, emigrerte alene 10.04.1852

Johannes, f.11.01.1830, gift 24.10.1861 m. Anne Pedersdr. f. på Hildeneiet 12.02.1840, datter av husmann Peder Pedersen og hustru Mari Pedersdr. Peder og Mari ble straks

etter 1840 husmannsfolk på Hvinden, før de helt mot slutten av tiåret flyttet til Haugsenga i Vasslia. Der drev Peder landhandler i 1870-åra. Johannes og Anne bodde de første åra etter vielsen i en plass u. Hov, hvor de to eldste barna ble født. Senere ble de husmannsfolk i *Trekanten* u. østre Hole, hvor de øvrige barna ble født. Disse var: Mari, f.07.11.1861, emigrerte 14.06.1881 Peder, f. 25.06.1863, emigrerte 14.06.1881 Edvard, f. 04.03.1866, emigrerte 09.05.1883 Maria, f. 02.10.1868, d. 16.10 s.å. Mina, f. 21.05.1871, gift 19.06.1900 m. Olaus Olsen Elkenstua, f. sammesteds 19.12.1874. Flyttet senere til *øvre Haugshagen* u. n. Haug i Vasslia, deretter til *nedre Kløvstadbakken*. ("*Nerbakken*") Fikk kjøpt jord av gardbruker Hans G. Kløvstad i 1921, og oppførte småbruket Grønmyr. (G.nr. 127/9) Skiftet navn til Mina og Olaus Grønmyr, besteforeldre til nåværende innehaver av eiendommen.
Anton, f. 03.06.1873. Thorsten , f. 26.11.1875, emigrerte 1891 og Caroline, f. 06.05.1878.

Ragne, (se over)

Siri, f. 01.02.1836, d. 12.04.1841

Peder, f. 16.09.1838, d. 07.04.1839

Maren, f. 13.04.1840, d. 22.01.1865

I 1917 utgav Hadelandslaget i Amerika en biografi over norsk-amerikanere som hadde tjenestegjort under 1. verdenskrig. Derfra gjengir jeg følgende om brødrene fra Trekanten:

"EDWARD J. CANTON, WATSON, MINN. *Oprindelig navn: Edward Johannessen Holekanten. – Født paa Holekanten 4de Marts 1866. – Emigr. Vaaren 1883. –*

Stilling: Trælasthandler. – Den Forenede Kirke – Skole: Augustana College, Canton, S. Dak. – Gift 26de Sept 1895 med Clara Schiager. Børn: Gerda Amanda, 17 Aar, Paul Johannes, 15, Edward Simen, 13, Coylo Helene, 10 Aar.”

”THOMAS CANTON, ST. PAUL, MINN, 350 3rd AVE.
SO. Navnet ændret fra Thorstein Holekanten. – Født paa Holekanten 26de Novbr. 1875. – Emigr. 16de Sept. 1891 og landet 2den Okt. – Bosteder: Watson, Minn. 1 Aar, Beloit, Ia. 2 Aar Watson, Minn. 7 Aar, St. Paul, Minn. 6 aar, Fort Sisseton, S.D. 4 Aar, siden St. Paul, Minn. Stilling: Live Stock Dealer. – Norsk-Lutherske Kirkeforbindelse. – Gift 26de Nov. 1903 med Lisa Marie Saboe. – Børn: Marion Gwendolyn, 9 Aar, Thelma Lucile, 6 Aar, Anna Jonetta, 4 aar. - de to første født i St. Paul, Minn. den sidste i Sisseton, S.D. – Forældre: Johannes P. Kanten, f. paa Hofskjæret i Januar 1830 Farbrødre: Thorstein og Erik Hofskjæret – Bedsteforældre paa Farsiden: Per Hofsskjæret (Smed-Per) og Marie Smedsrud og Anna Haugsengen, f. Januar 1840. Bedsteforældre paa Morsiden: Per Haugsengen og Marie Grytbektangen. – Søkende: Peder J. Canton, Boston, Mass. Anton J. Kanten, Brandbu, Norge, Mina og Lina Kanten, Brandbu, Norge.”

”PEDER J. CANTON, WATSON, MINN. Navnet ændret fra Peder J. Holekanten. – Født paa Hoffskjæret 25de Juni 1863. – Emigr. 1881 med ”Moravian” og landede 4de Juli i 1881. – Bosted: Watson, Chippewa Co., Minn – Stilling: Farmer, Medl. af Firmaet Canton Brothers – Bestyrer af Watson Creamery. – Den Norske Synode. – Skole: Thingelstad Almueskole, Grans høiere Almueskole samt Augustana College, Canton, S.Dak. – gift med Mathea

Iverson den 18de Marts 1886. – Børn: Iver, 24 Johannes, 22 Adolph, 20 Inga, 18 Arthur, 15 Philip 12, Ernest, 10 Anne, 7 Percival, 4 - alle født i Watson.”

I den følgende omtale av Niels Pedersen Sørmoen, er uthevet skrift benyttet for personnavn slik som redgjort for innledningsvis. Niels giftet seg 13.05.1879 med **Kari Olsdtr.** Holehaugen. Niels og Kari ble boende de første 12 årene i *Haugen*. Der fikk de i hvertfall barna **Kiersti**, f. 16.02.1880 (Ingeborg og Peder P. Sørmoen var blant fadderne) gift 02.05.1902 m. Syver A. Stenersen, f. 1872. **Ole Peter**, f. 24.07.1882, hjemmedøpt av Anders Iversen Hole med besteforeldrene Ole Halvorsen og Anne Pedersdtr. som vitner. Kirkedøpt 11.08. Døde i Haugen dagen etter, 12.08.1882. **Randi Maria**, f. 27.01.1884 (Maren Maria Sørmoen var blant fadderne), gift 07.09.1907 m. Iver Larsen Aschim. **Anne**, f. 14.01.1887.

Så greide altså Niels å kjøpe Hole 131/3. Det var en like betydelig som uvanlig bragd for en husmann å kunne reise midler til dette. Han fikk skjøte på garden 12.11.1891 av lensmannsfullmektig Andreas Hanson, som hadde hatt eiendommen siden 1860. Kjøpesummen lød på 3.600 kr.

Kari, var f. 11.07.1852 i *Staxrudeiet*, d.v.s. i en ikke navngitt plass under Staxrud. Hennes foreldre var **Ole Halvorsen** og **Kjersti Hansdtr.** Ole var f. 12.09.1821 i Haugtvedteiet, sønn av husmann **Halvor Olsen** og hustru **Kari Helgesdtr.** Det er ikke bemerket at Ole var født ”uekte,” selv om foreldrene ikke giftet seg før 08.12 1821. Både Halvor og Kari var ved vielsen bosatt i Haugtvedteiet.

De hadde også barna Ingeborg, f.05.01.1824 i Klæstadeiet, om henne er senere opplysninger ikke å finne. Iver, f. 14.02.1825 i Kløvstadeiet, ingen senere opplysninger. Helge, f. 15.01.1828 i Kløvstadeiet, meldte utflytting fra Skrebergeiet til Tromsø 13.05.1848 Marthe, 07.01.1831 i Kløvstadeiet, ikke senere opplysninger Peder, f. 30.05.1834 i Kløvstadeiet, d. sammesteds 25.06. s.å. Peder, f. 12.03.1838 i Kløvstadeiet, gift 12.11.1861 boende i Holeeiet m. Anne Ingebrigtsdtr. Helmeneiet, f. 24.06.1831, datter av Ingebrigt Larsen og Mari Mikkelsdtr. Helmeneiet. Peder og Anne var 1865 bosatt i Helmenmoen, der Peder var husmann og skomaker. 10 år senere er de bosatt i n. Bjørgehagen, der Peder tituleres husmann og tømmerhugger. Her var også deres eneste barn, Iver, f. 03.05.1872. Det er ikke senere opplysninger å finne om denne familien. Hans, f. 29.01.1843 i Skrebergeiet, meldte utflytting til Kristiania 17.03.1865. Jeg har foretatt en rask evaluering av de ulike plassene u. Skreberg, og kommet til at det var i *Skrebergmoen* denne familien var bosatt. Det fantes to plasser med dette navnet; øvre og nedre, men det har ikke vært mulig og fastslå hvilke av disse som er den aktuelle.

Kari Helgesdtr. - var *trolig* døpt Karen, 25.02.1798, f. i Amundrud. Foreldre var **Helge Joensen** og **Ingeborg Hansdtr.** Helge og Ingeborg fikk senere flere barn på Gisleberg i Gran, og det er vel Kari Helgesdtr. som dør der 22.04.1839. Enkemannen Halvor Olsen ser ut til å dø i Holeeiet 05.03.1873, fattiglem, og oppgitt å være født i Hurdal 1793. Det stemmer. Han var dpt. 15.09.1793, sønn av **Ole Iversen** og **Marthe Pedersdtr.** Falla. Disse var gift 29.12.1793, han boende i Skimten og hun på Lundberg. Det

framgår av Hurdal bygdebok at Ole var f. 1761, og brukte *vestre Falla* 1793 – 1822. Falla-gardene som ligger ca. to km. opp for Skimteflaten var på 1700-tallet sameie mellom flere gardar i Brandbu. Fra 1812 har de vært i oppsitternes eie. Ole's mor, hvis navn er ukjent, skal ha vært datter av **Halvor Gulbrandsen**, bruker 1789-93. Denne var sønn av **Gulbrand Halvorsen**, husmann i Falla 1753 – ca. 1765 da dette var plass u. Gjørsvika i Brandbu. Falla er opprinnelig gammel finneboplass, og vel ryddet omkring 1650. Vestre Falla var i denne slektas eie inntil Ole Iversen's sønnesønn solgte til Tostrup & Mathiesen 1869.

Undertegnede har tidligere foretatt en systematisk gjennomgang av opprettelsen av husmannsplasser under Staxrud, ("*Om plasser og plassbrukere til Staxrud, 1995*") og jeg mener med stor grad av sikkerhet å kunne hevde at plassen hvor Kari Olsdtr. (se over) var født var *østre Pålsrud*. Ole og Kjersti var gift 23.11.1847, Ole bodde da i Staxrudeiet (Pålsrud) og Kjersti i *Dompidal*, u. vestre Hole. Paret fikk bare dette barnet, og Kjersti døde i Pålsrud allerede 29.09.1859. Ole giftet seg imidlertid på nytt allerede neste år. 29.12.1853 ble han og Anne Pedersdtr. Hildeneiet (= Svenskerud ?) viet. Anne var født også i Hildeneiet, 19.10.1822.

Dette ekteskapet var barnløst, og Kari vokste opp som enebarn hos faren Ole og stemoren Anne i *Rabben* u. Hole, der Ole var husmann, og samtidig omtales som møller. Han er ikke nevnt som møller i Staxrud-mølla; kanskje har han hatt arbeid ved mølla i Holedalen. Senere bodde familien i *Holehaugen*.

Dompidal, lå langt vest på vestre Holes grunn. Langs bekken som renner fra Rikolltjernet, attunder det bratte, nordvente juvet som denne stuper ned før den renner ut i Holeelva. Helt vest mot eiendomsgrensa til s. Rækstad. Plassens beliggenhet og dens navn må kunne sies å overensstemme. Kjersti Hansdr. var f. 19.03.1827, og døde i Pålslrud 23.09.1852. Hun var datter av husmann **Hans Nilsen** Dompidal og **Berthe Iversdr.** Helmeid. De var gift 28.03.1822. Hans var for øvrig gift første gang allerede 08.12.1814, m. Kirsti Jacobsdr. Hole. Ved den anledning er Hans titulert *Skarpskytter* ! Kirsti døde som husmannskone i Dompidal 30.05.1821. Hans og Berthe hadde foruten Kjersti disse barna, alle født i Dompidal:

Niels, f. 22.01.1823, gift 18.11.1849 m. Rangdi Jensdr. Tingelstad, f. 07.03.1826, datter av Jens Christensen Tingelstad og Marte Pedersdr. f. Tuv. (viet 1812) Niels Dompidal overtok drifta av Tingelstad etter sin svigerfar. I tillegg drev han landhandleri på garden i 1870-åra. Niels og Rangdi hadde barna Hans, (1850) Jens, (1855) Iver, (1858) Marte, (1861) Berthe, (1864) og Nils, (1869) De tre eldste sønnene bisto faren med driften av landhandleriet. Eldstesønnen Hans, som 19.10.1876 giftet seg m. Kari Gudbrandsdr. Røisum, (f. 23.09.1853) overtok etter hvert gardsdrifta etter sin far, og hadde barna Ragna, (1878) Nils og Gudbrand, (1882, Nils begr. 14.12. s.å.) Nils, (2) (1887) Martinius, 1889, Karl Halfdan, (1898) og Margrete, (1893, levde en halvtime etter fødselen) Gudbrand overtok som eldste gjenlevende sønn garden (nåværende g.nr. 148/2) etter faren. Han giftet seg med Ingebjørg Helldal, Bø i Telemark, og var som kjent far til Hans Tingelstad, (1924) bruker inntil 1990.

Iver, f. 19.10.1824, d. 10.04.1826.

Iver, f. 10.10.1829, gift 01.11.1855 m. Ingeborg Nielsdr. Hole, f.12.07.1826, datter av Niels Pedersen og Maren Olsdr. Hole. Iver var forpakter på Hilden (nåværende g.nr. 143/1, Hvamstad på Hilden) inntil Ingeborg døde 07.10.1868. Iver og Ingeborg hadde barna Birthe Maria, (f. 12.02.58) Maren, (f. 13.02.1860) Kirsti, (f. 06.07.1862) Marthe, (f.28.10.1865) og Ingeborg, (f. 14.03.1868) Våren etter at han ble enkemann emigrerte Iver med hele ungeflokken; 16.04.1869.

Berthe, f. 05.04.1835, gift 04.05.1858 m. Peder Gudbrandsen Gudmundshagen, f. 03.09.1832, sønn av Gudbrand Pedersen Gudmundshagen og Ingeborg Pedersdr. f. Loftsvold. De fikk barna Gudbrand, (f. 04.09.1858) og Hans, (f. 14.08 1860)
Etter 1860 er paret ikke å finne omtalt i Gran. De er trolig blant de mange som emigrerte uten at det er blitt registrert i utvandrerprotokollene.

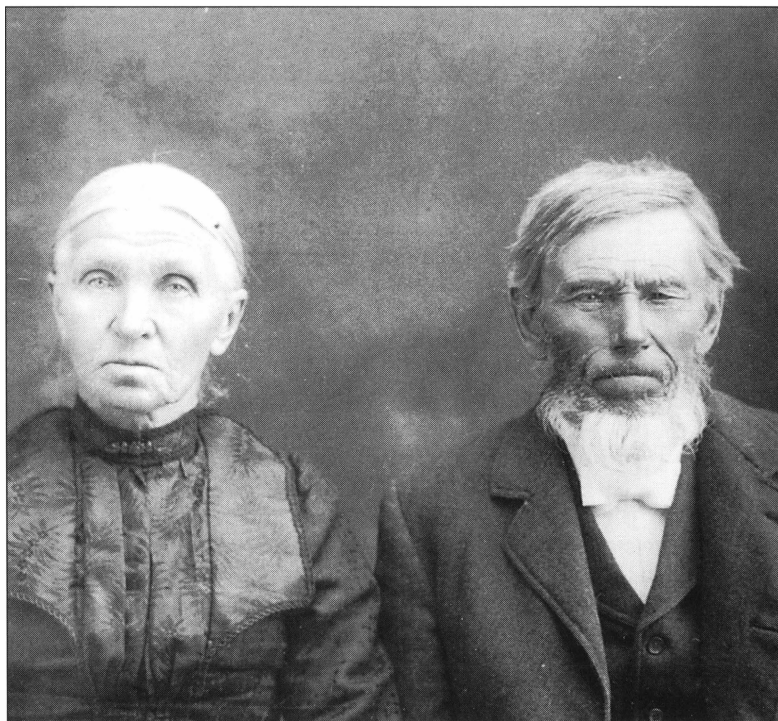
Elina, f. 11.05.1838, gift 02.05.1867 m. Anders Gudbrandsen, tjenestegutt på Hilden, f. 21.09.1844 i *Haugsgjerdinga* (nåv. g.nr. 125/4) u. n. Haug i Vasslia, sønn av husmann Gudbrand Andersen og hustru Karine Johansdr. Bodde senere i Engeløkka u. Krogsrud i n. Brandbu, der Anders i 1860-åra livnærte seg som skredder. Etter vielsen forpaktet Anders og Elina en Tingelstad-gard, inntil Anders 1873 kjøpte den tidligere husmannsplassen Ellefsrudenga i Moen. De hadde barna Gudbrand, (f. 05.10.1867) Hans, (f.23.02.1870) Pauline, (f. 08.10.1872,

d.18.03.1873) Birthe, (f.11.01.1875) og Pernille, (f. 29.05.1877) og Nils, (f.27.09.1883)
Eldstesønnen Gudbrand, lagerarbeider i Kristiania, giftet seg 1896 m. Anne Marie Olsdtr. f. Rævhi u. nord-Bjørke 01.02.1876, datter av husmann Ole Pedersen og hustru Kari Gudbrandsdtr. Gudbrand og Anne Marie overtok Ellefsrudenga etter hans far, hvorpå deres sønn Anders igjen overtok 1927, og giftet seg s.å. m. Ragnhild Grinaker. De var foreldre til nåværende bruker, Gudbrand Ellefsrud, f. 1928.

Ingeborg, f. 22.03.1842, gift 14.11.1865 m. Gudbrand Halvorsen, tjenestegutt på Tingelstad, f. 1840 på Sørumseiet i Begnadalen. Gudbrand overtok som husmann i Dompidal etter svigerfaren, Hans Nielsen, som døde der 05.05.1863 Berthe Iversdtr. hadde føderåd av plassen. Ingeborg og Gudbrand får to barn født i Dompidal; Anne Christine (19.08.1866) og Hans (22.10.1868) Etter denne tid er familien ikke å gjenfinne i Gran, og har sannsynligvis emigrert. Det forhold at Berthe Iversdtr. i 1875 har livøre hos dattera Elina i Ellefsrudenga peker opplagt i samme retning.

Avslutningsvis noen linjer om Hans Nilsen og Berthe Iversdtr. Dompidal's `aner. Det vil trolig være mulig å følge flere av disse slektsrekkene lenger tilbake på 1700-tallet enn det jeg har gjort, som har begrenset meg til 2-3 generasjoner. Hans var f. 1791, dpt. i Grinaker Stavkirke 06.03. Foreldre var **Niels Halvorsen** og **Anne Hansdtr.** Dompidal. Hans er tilsynelatende parets førstefødte barn, men de later til å være viet før 1788. Iflg. folketelling 1801 er Niels oppgitt å være 47 år gammel, og Anne 49. Dette gir altså **ca.** fødselsår h.h.v. 1754 og 1752.

Berthe var f. på Helmeid 1798, dpt. i Nicolaikirka 24.06.
Foreldre var **Niels Halvorsen** og **Anne Larsdtr.** De ble viet
28.12.1790; han boende på Helmeid, hun på Grinder. Det
står anført: *"trolovet Mandagen 15de November paa
Grinner"* Folketellinga oppgir Iver til 34 år i 1801, Anne til
40. Altså ca. fødselsår h.h.v. 1767 og 1761.

Ragne og Peder Sørmoen. f. 1833 og 1826.

Slekta til Boel Mauritsdr. Melby i Biri.

Av Terje Tandsether

I følge Biri bygdebok var Lars Nilsen Melby (1700-1777) gift andre gang med Boel Mauritsdr. Bye fra Ringsaker. De giftet seg i Ringsaker kirke 5.4.1742, og hun er da kalt Boel M. Lie, som også er det korrekte. Forloverne var Lars Nilsen Steen og Jens Larsen Ruud. Jeg tror ikke det har vært skrevet om hennes slekt før, så jeg vil i denne artikkelen ta for meg forfedrene og den nærmeste etterslekta til Boel, eller Bodil som hun også er kalt.

Noen kilder må først nevnes. På høsttinget i Biri 17.11.1749 kvitterer Lars Nilsen Melby for sin kone Boel Moritsdr. Lies arv som han har mottatt av sin svoger Jon Olsen Tjerne. Så til panteboka for Sør-Gudbrandsdal. På sommertinget i Gausdal 12.6.1723 ble tinglyst Mikkell Moritsen Lies avkall til sin far Morits Christensen Lie for arv etter hans mor, et skiftebrev datert Christiania 21.2.1710. Sommerting i Gausdal 10.6.1732: Jon Olsen Tjernes avkall til sin kone Kirstine Mauritsdatters far Maurits C.Lie for arv etter hennes mor Ingeborg Bertelsdr. Vårting i Gausdal 14.2.1742: Her blir det tinglyst et brev som sier at også Bodil Mauritsdatters mor het Ingeborg Bertelsdr. og at det ble skiftet etter henne 13.10.1709. Til slutt skiftet etter avdøde Maurits Christensen Lie som ble holdt på Holen i Gausdal 13.11.1737. Han var gift med madame Marte Marie Aarø, men hadde ingen barn med henne. I to tidligere ekteskap hadde han derimot døtrene Kirsten gift med Jon Olsen Tjerne i Ringsaker, Anne gift med capt. des armes Johannes Crammer, Bodil 30 år - hennes formynder var svogeren Jon Tjerne, og Marte Karine gift med capt. des armes Christian Kraft.

Av disse kildene går det fram at Boel Mauritsdtr. Melby var f. ca. 1707 og var datter av Maurits Christensen Lie i Gausdal og hans første kone Ingeborg Bertelsdtr. Hun var hos sin søsters mann og formynder Jon Tjerne på Ringsaker fram til hun giftet seg, og derfor er vielsen innført i kirkeboka for Ringsaker. Boel beholdt likevel Lie som etternavn. Så til forfedrene:

1. Boel Mauritsdtr. Lie f. ca. 1707, trolig i Christiania, død på Melby 15.8.1798 og begravd 23.8. I følge kirkeboka var hun 92 år da hun døde.

Foreldre:

2. Maurits Christensen Lie f. ca. 1666, skifte 13.11.1737. Bosatt i Christiania fram til 1709 da han kjøpte jordegods i Li av sine søsken som var arv etter foreldrene og flyttet vel samtidig til Gausdal. Maurits giftet seg i Christiania 12.10.1695 med Ingeborg Bertelsdtr. og er da kalt trelasthandler.

3. Ingeborg Bertelsdtr. døpt i Christiania 28.6.1676, skifte der 13.10.1709. Ovenfor er det nevnt et skifte datert 21.2.1710, men kanskje dette er datoen det ble sluttet.

Besteforeldre:

4. Christen Christensen Lie, Gausdal f. ca. 1632, skifte på Li i Østre Gausdal 28.10.1703. Han er nevnt flere ganger i Gudbrandsdalen i siste halvdel av 1600-tallet, både som kontorist, skriver eller fullmektig.

5. Ukjent, men foreldrene til Maurits er kalt "fornemme foreldre her i Gausdal".

6. Bertel Hellesen f.ca. 1642, borger og handelsmann i Christiania, bgr. der 11.2.1683. Gift 26.7.1668 med Kirsten Lauritsdtr.

7. Kirsten Lauritsdtr. Hun ble bgr. i Christiania 9.10.1683.

Oldeforeldre:

8. Christen Mauritsen Lie f. ca 1610?, død før 1665.

9-11 er ukjente.

12. Helle Christoffersen (Pharo) f. i Lier 7.3.1611, død i Christiania 14.9.1648, bgr. 18.9.1648. Han var handelsmann der.

13. Anne Jensdtr. Hun ble bgr. i Christiania 24.2.1678.

14. Laurits Lauritsen, bgr. i Christiania 7.12.1654 der han var kjøpmann og stadskaptein.

15. Maren Didriksdtr. Tack, bgr. i Christiania 21.3.1686.

Tippoldeforeldre (av disse kjennes følgende):

16. Maurits Jensen f. ca. 1586 på Jylland i Danmark, død 13.5.1661 og bgr. ved Østre Gausdal kirke. Bosatt på Li i Gausdal som han også eide. Maurits eller Morits var sorenskriver i Gudbrandsdalen i 44 år.

17. Anne Jensdtr. Nevnt som bruker av Lie 1665-1668.

24. Christoffer Olsen Pharo, sogneprest til Lier 1603-1617, død 1.1.1617. Gift i oktober 1607 med Anne Hellesdtr. "fra Oslo". Han var sønn av Oluf Fadersen (Pharo) som var sogneprest til Lier og døde der 18.8.1605.

25. Anne Hellesdtr. Hennes far var Helle Bertelsen, nevnt som borger i Oslo 1572-1604

30. Didrik Sandersen Tack, borgermester.

31. Guri Tronstdtr. Clausen.

Så skal vi se på den nærmeste etterslekta til Lars og Boel Melby, begrenset til barn og barnebarn. Det nevnes fire barn da de skiftet i live 24.3.1773 som "gamle og svake ektefolk", og flere er heller ikke kjent. Riktignok blir ei Berte Larsdtr. Melby konfirmert i 1764 i en alder av 17 år, men hun finner vi som tjener på garden i ekstraskatten 1766/67. De fire barna til Lars og Boel var disse:

1. Ingeborg Larsdtr. dp. 11.4.1743, død på Melby 6.6.1806. Hun giftet seg 3.4.1777 med sersjant Nils Ove-Danielsen Berg fra Land dp. 1753, død som føderådsmann på Melby 11.3.1841. Samme året som de giftet seg kjøpte Nils garden Kårstad, og den drev han til 1789 da han byttet gard med svogeren Peder Larsen Melby. Nils tok da over Melby som han brukte til 1798. I dette ekteskapet var det to barn:

a. Anne Maria (1778-1778)

b. Boel (1782-1785)

2. Maurits Larsen, også skrevet Murriss eller Moritz f. ca. 1745. Han skrev seg Hummer (Homer). Maurits hadde ei datter med Siri Olsdtr. Gryte før han ble gift:

a. Marte dp. 23.2.1772 (uekte). Konfirmert 1788 og var da bosatt Unset, seinere ukjent. Men i 1801 er det nevnt ei Marte Moritsdtr. 30 år gammel på garden Løkenes i Asker prestegjeld. Hun var gift med Ole Fredriksen, 40 år og røyert (rorkar) med en liten jord. De hadde barna Anniken 11 år, Siri 4 år og Berte 2 år. Den eldste dattera kan være oppkalt etter kona til Maurits Hummer, Anniken Poust. Og Siri er oppkalt etter Martes mor.

Maurits giftet seg på Ringsaker 7.7.1786 med Anniken Paust. Han var da bosatt Emilienberg, et sted som antagelig hadde navn etter den Friderich Emilius Ketter som døde på Emilienberg i 1789, 69 år gammel. I følge skifteprotokollen for nordre Hedmark var det den 23.3.1792 taksasjonsforretning på gardeplassen Emilienberg i Ringsaker etter prokurator Moritz Homers avdøde kone Anniken Paust, men ingen arvvinger er nevnt i skiftet. Hvor hun kom fra har det ikke vært mulig å finne ut. Anniken kan heller ikke sees å være begravd i Ringsaker. Hun og Maurits hadde imidlertid en sønn:

b. Lars Andreas dp. 4.12.1786, bgr. 13.2.1787

3. Peder Larsen dp. 18.11.1746, død som føderådsmann på Kårstad 17.8.1824. Gift i Ringsaker 3.12.1772 med Lisbet Olsdr. Bjerke fra Redalen dp. 3.3.1754, død på Kårstad 21.1.1826. Som før nevnt var de brukere av Melby fram til 1789, og på Kårstad 1789-1797. Peder solgte 2.3.1797 Kårstad av skyld 6 skinn til sønnen Ole for 999 rdl. Han og Lisbet hadde ni barn:

a. Lars dp. 21.8.1774 død 1.5.1864. Gift 14.1.1802 med Agnete Jensdr. Enger dp. 23.7.1780 død 30.3.1834. De var brukere på Melby og hadde to sønner.

b. Ole dp. 28.2.1776 død 18.4.1853. Gift ca. 1800 med Ingeborg Evensdr. Udal søndre som var dp. 23.9.1774. Hun døde etter 1853, når vites ikke, men tre av de fem barna hennes bodde i Øyer/Fåberg så det er mulig hun er død der. Ole var bruker på Kårstad 1797-1805, Fjeldstad på Ringsaker 1805-1807 og søndre Taraldsrud 1807-1853.

c. Christoffer dp. 4.10.1778. Bosatt i Christiania 1824.

d. Berte dp. 1.3.1780 død 2.5.1867. Gift med Jens Johansen Skjønsby dp. 8.9.1782 død 26.11.1867. De hadde fem barn og var brukere på Skjønsby i Redalen.

e. Agnete (1782-1782).

f. Anne dp. 30.11.1783 død som føderådsenke på Ambjør 19.1.1862. Gift med enkemann Lars Johannesen Unset, opprinnelig fra Fyksen i Gausdal f. ca. 1766 død 28.1.1837. De var forpaktere på Rud i Snertingdal og hadde ei datter.

g. Maren (1786-1786).

h. Nils dp. 13.1.1788. Også bosatt i Christiania 1824.

i. Boel f. august 1792 død 19.10.1872. Gift med Nils Eriksen Gullord dp. 2.2.1783 død 16.7.1866. De brukte nedre Gullord 1810-1815 og øvre Herberg 1820-1835, men var bosatt på Herberg til 1872. Boel og Nils hadde minst fem barn.

4. Ole Larsen dp. 28.4.1750. Han bodde fortsatt på Melby i 1791 da han er nevnt som fadder, men seinere er han ukjent. Han kan kanskje være identisk med følgende: En Ole Larsen Klundby giftet seg i 1795 med Mari Johannesdtr. Bjerkeie. Denne Ole var 51 år i 1801, og hans eldste datter het Boel, akkurat som mora til Ole Larsen Melby. Boel er forresten et lite brukt navn i Biri, det var bare 6 personer med dette navnet i folketellinga 1801. At Ole er skrevet Klundby ved vielsen kan skyldes at han bodde hos slektninger der. Halvsøstera Mette Marie var gift med Ole Olsen Klundby. Imidlertid synes det merkelig at en sønn på storgarden Melby skulle havne som husmann/inderst under forskjellige gardar og til slutt dø som legdemann på Melby. Dessuten er ingen av Ole Larsen Melbys slektninger faddere til Ole og Maris barn. De tre eldste er født i Redalen og døpt i Ringsaker kirke, så vi har navna på fadderne. Den yngste dattera er døpt i Biri. Men siden kirkeboka for Biri mangler 1790-1813 kjenner vi ikke hennes faddere. Jeg er derfor slett ikke sikker på at jeg har funnet riktig Ole Larsen, men vil likevel ta med det jeg har om denne familien:

Ole Larsen Klundby f. ca. 1750, død i legd på Melby 28.2.1831, 81 år gammel. Gift i Ringsaker 16.4.1795 med Mari Johannesdtr. Bjerkeie f. ca. 1764, død som inderst på Båbergeie 13.2.1837. Familien var bosatt Ålkytrudeie 1795-96, Markeng 1799, Hov i Biri 1801 som husfolk, Klukeie 1814 og Båbergeie 1818. Ole og Mari hadde fire barn:

a. Lars (1795-1795).

b. Boel dp. 18.9.1796. Bosatt Joløkken under Semb 1837. Hun kan være identisk med den Boel Olsdtr. Ålkytrudeie som giftet seg 25.6.1847 i en alder av 50 år med enkemann Christian Olsen Sandvold f. ca. 1811. Men ved vielsen er hennes far oppgitt å hete Ole Andersen. Boel og Christian var ikke i Biri i 1865.

c. Ingeborg f. 1.9.1799 død 29.10.1880. Gift 30.3.1826 med Engebret Jonsen Rolieie dp. 23.1.1803 død 13.3.1881. De var bosatt Rolieie fram til 1881. Ved Ingeborgs konfirmasjon i 1814 var faren Ole Larsen legdslem på Melby.

d. Maren dp. 25.9.1803. Gift 16.11.1833 med Iver Nilsen Åseneie dp. 1.3.1809. De er nevnt i Joløkken under Semb 1837, og i 1865 var de bosatt Ringen under Unset med to barn.

Opplysninger om Boel Mauritsdatters forfedre er hentet fra "Gudbrand" og Norsk Personalhistorisk Tidsskrift 1926.

Om gullsmeden David Andersen (1843-1901) og hans aner

På Krabyeie i Østre Toten fødtes den 25. mai 1843 en gutt som fikk navnet David Andersen. Det stod neppe skrevet i stjernene at han skulle gjøre en eventyrlig karriere og bli en av de fremste i landet på sitt felt. Men klart ble det nok etter hvert at han hadde usedvanlige evner og lå langt foran de fleste av sine jevnaldringer. Og da han ble konfirmert i Hoff kirke den 3. Oktober 1858, fikk han karakteren ”Udmerket godt”. Det var bare sju stykker som fikk denne karakteren av dette konfirmantkullet og David Andersen Krabyeie er nevnt som nr. 3 av guttene i kirkeboka.

Den 10. Mars 1860 er han nevnt som utflyttet til Christiania, og dermed kan en si at hans tid på Toten er slutt. Han var bare 16 ½ år da han forlot sin hjembygd og ble resten av livet boende andre steder, først og fremst da i hovedstaden.

Men først litt om hans bakgrunn. Hans foreldre var husmannsfolk, men om en rekke slekta tilstrekkelig langt bakover så vil en komme inn på garder på bygda. Det er en kjensgjerning at mange husmannsplasser er ryddet av bondesønner og det var derfor slektskap mellom husmennene og bøndene. Så en anetavle:

1. David Andersen, 1843-1901.

Foreldre:

2. Anders Svendsen på Krabyeie, husmann, 1811-1884
3. Anne Margrethe Gulbrandsdtr. fra høvern, 1809-1901

Besteforeldre:

4. Svend Andersen Rødningsby, 1784-
5. Dorte Hansdtr. fra Rognebyskogen, 1775-1859
6. Gulbrand Østensen fra Høvern, 1774-1840
7. Marte Hågensdtr. Fra Hoel, 1776-1832

Oldeforeldre:

8. Anders Nilsen Kjøsetstuen 1730-90
9. Johanne Svendsdtr. Øvre Alm 1775-
10. Hans Kristiansen Rognebyskogen ca. 1744-1805
11. Marte Gulbrandsdtr. Fra Vestbakken 1741-
12. Østen Bendiksen Solsrud, Hurdal ca. 1734-81
13. Marte Gulbrandsdtr.
14. Hågen Olsen Hoel, Kolbu, 1736-1814
15. Anne Torkildsdtr. Bjerke 1749-

Faddere da David ble døpt var Hans Hågensen, Maria Johannesdtr. Grønland, Svend Overneie, Christian Olsen Kraby og Maria Pedersdtr. Brunsberg. Forlovere for foreldra da de giftet seg 24.4.1832 var Ole Reinsby og Paul Taraldrud.

En kan vel regne med at David Andersen fikk en heller dårlig skolegang etter vår målestokk. Det var i omgangsskolens dager han vokste opp. Men den som ville lære noe, kunne kanskje få en mulighet også den gangen. Og David hørte med blant de som gjerne ville sette seg inn i stoffet og skaffe seg kunnskaper som kunne komme godt med seinere. Men sin lengste læretid fikk han likevel utenfor Toten.

Han gikk i lære hos gullsmed Jacob Ulrik Hofheldt Tostrup og etter utstått læretid fortsatt han en tid som svenn i samme firma. I 1864 bare 21 år gammel kom han til Berlin for å utdanne seg videre i gullsmedfaget, men på grunn av krig mellom Preussen og Østerrike forlot han landet allerede i 1866 og kom da til Sverige for så noe seinere å vende tilbake til Christiania. Her

fortsatte han sitt arbeid hos gullsmed Torstrup. I 1869 fikk "Sølvarbeider David Andersen af Christiania for i Paris og London at uddanne seig i Metalstøpning 75 Spd." Med dette stipendet i lomma reiste han samme år til London for å fortsette sine studier og sitt virke der.

Han arbeidet som gullsmed og importerte dessuten filigransarbeid fra gullsmeder i Christiania. Han fikk god avsetning og gjorde norsk gullsmedkunst kjent i London. Allerede på dette stadiet begynte mange å legge merke til ham og syntes å forstå hvilken glimrende gullsmed og foetningsmann han var.

Hans opphold i London kom til å vare i sju år fram til 1876 da han flyttet tilbake til Kristiania. Den 29. mai 1876 fikk han borgerskap som gullsmed i den norske hovedstaden og etablerte samme dag sitt eget firma i "Bøsemager Hagens Gaard" i Kirkegaten 19. Forretningen lå i byens beste butikkstrøk og besto den første tida bare av David Andersen og to svenner. I 1888 kunne han flytte inn i sin egen gård, Prinsensgate 12 som var oppført for firmaet etter tegning av arkitekt Harald Olsen. I verkstedet ble det innstallert moderne maskiner og dampanlegg til å drive disse med. Firmaet var allerede den gang ett av landets største i bransjen og hadde over 100 person i arbeid..

David Andersen ledet sitt firma med energi og pågangsmot og måtte snart gå til nye utvidelser. Noen tid seinere oppførte han en ny gård i Kirkegaten 17 etter at den gamle hadde brent ned. Nybygningen var en av de største og flotteste i hele byen og den fikk følgende omtale i "Landsbladet" 30. November 1899:

"Hr. David Andersens Gaard. Kirkegaden 17 er oppført av vakker rød Solør-granitt. Byningens massive og kraftige linjer harmonerer særdeles vel med den solide bygningsmasse. Det samlede gulvareal udgjør i alt 4859 kvadratmeter. Den samlede gadefacade udgjør hele 69 løbende meter. Bygningen er i alle henseender bekvemt og praktisk indredet og forsynet med sit eget elektriske lysanlæg, ligesom med centralvarmeapparat og to elevatorer. Bygningen har fire etager foruden kjelderetagene.

Denne sidste er ikke alene sjælden præktig udstyret, med hvide glacerede vægge og mosaikgulver, men har ogsaa meget interessant at fremvise. Her har vi bl.a. et stort, særdeles praktisk indrettet baderum for Hr. Andersens talrige arbeidere, i alt 160 med saavel karbad som styrtebad. Her har vi det store maskinhus, under gaardspladsen med overlys, vistnok det eleganteste maskinhus, som hovedstaden har at opvise. Ved siden av maskinrummet er akkumulatarrummet, der er indredet af Elektrisk Bureau og er et enestaaende anlæg i sin art.”

1898 ble firmaets verksted flyttet hit, mens butikken fremdeles holdt til i Prinsensgate 12. I 1897 opprettet firmaet en filial i Stockholm og gullsmedfirmaet Vølund i Carl Johans gate i Oslo i 1892.

Fra den beskjedne begynnelsen i Kirkegaten 19 hadde David Andersen ved århundreskiftet opparbeidet sitt firma til å bli ett av de ledende i landet i gullsmedbransjen. Og mer enn noen annen hadde han bidratt til å gjøre norsk gullsmedkunst kjent i utlandet. Under hans ledelse hadde firmaet deltatt i 16 store kunstindustriutstillinger og blant annet på den måten gjort firmaet kjent.

David Andersen ble etter hvert kjent som en særdeles dyktig gullsmed og administrator og han var også en del benyttet i styre og stell. 1897 ble han ridder av Vasaordenen.

Han døde den 2. august 1901 og firmaet ble overtatt av hans to sønner Arthur David-Andersen og Alfred David-Andersen som også begge var gullsmeder. Firmaet er fremdeles i familiens eie, også de seinere generasjoner har hatt interesse for det edle håndverk som David Andersen var så begeistret for.

(Denne artikkelen bygger for en stor del på boka "David Andersen 1876-1951"). A. A.

Slekten på Felde i Torpa

Av Per Braastad

Peder Felde er nevnt som bruker i 1615. Han er den første bruker som er nevnt på Felde.

I. Ole Arnesen Felde er neste bruker fra 1616 til 1645. Han er den første sikre stamfar for den senere slekt på Felde og var kanskje fra Rud i Vest-Torpa og kan være sønn av Arne Bjørnsen Rud fra Haug i Vardal og Eline nevnt som enke i 1612. Han ble gift med Sigrid Håvardsdatter (Håver- eller Hovelsdatter?), datter av Håvard Lund/Rud i Nord Aurdal med odel i Humlekjerr i Bruflat sogn i Etnedal. I Boka om Land, Nordsinni av Svein-Erik Ødegaard side 645 er nevnt hans forfedre bakover alle med odel i Humlekjerr ved Lunde. Hans mor var Barbro Åvok Evensdatter-far Even Halvorsen Gistad i Nord Aurdal - Halvor Gulliksen Gistad er vel den samme som er nevnt i 1528 - Gullik Halvorsen Gistad - Halvor Simensen Gistad - Simen Gistad, kanskje i første halvdel av 1400 tallet. Odelen i Humlekjerr kom så til Felde med Sigrid (Håvard Lund/Rud kan ha vært gift med en søster? av Peder Felde eller en med odel i Felde og som enke kan hun være gift med en Haldor og deres datter Ragnhild Haldorsdatter gift med Endre Knudsen Braastad i Vardal? Men dette er bare en hypotese). Om Ragnhild se senere. Hun og Sigrid er kanskje søstre eller

halvsøstre? De arver hver like mye i Felde. Ole og Sigrid hadde 4 barn:

1. Arne Olsen Lunde i Etnedal f. ca. 1604 er den første bruker på Lunde etter gjenrydningen, nevnt i et diplom fra 29. mars 1642 sammen med sin far Ole Felde. Arne ble gift med Marte Knudsdatter fra Vang i Valdres. 3 barn er kjent: Knut Lunde, Håver Jensvold og Sigrid gm Syver Breien
2. Haldor (eller Halvor) Olsen Felde, søndre, skifte 1654 gm Guri Torgersdatter Hasli, Snertingdal, skifte 1660. 2 barn: Oluf og Berte. Guri g 2 m Harald Friksen f. ca. 1630, bruker ½ Felde i 1666. 2 barn: Halvor f. ca. 1660 og Marit. (Harald g 2 m NN og har da en sønn Gudbrand Haraldsen f. ca. 1666/68 død 1712 på Finni, vestre).
3. NN Olsdatter Felde, gm Gunder Grøtåsen, nevnt som bruker 1647-1657.
4. Haldor Olsen Felde, ca. 1615-ca. 1680), se nedenfor.

II. Haldor Olsen Felde f. ca. 1615 d. ca. 1680, bruker ½ søndre Felde i 1666 g 1 m Ragnhild Tollefsdatter Erstad, datter av Tollef Jørgensen Erstad i Torpa, g 2 m Anne Haldorsdatter. Hun levde i juni 1674, men må være død litt senere, g 3 m Seborg Eriksdatter Hogne f. ca. 1645 d. 1733 (begr. 24.1), datter av Erik Christophersen Hogne i Nordsinni og Lisbet Lauritsdatter Landåsen. Seborg Eriksdatter ble gift 2 med Endre Syversen Ulven f. 1656, se senere. 1 sønn + 4 barn og 1 sønn?

1. Tollef Haldorsen Hogne i Torpa f. ca. 1644 g 1 m enken Anne Kjeldsdatter på Hogne i Torpa (enke etter Christopher Eriksen Broner død ca. 1664), g 2 m Berte Christensdatter Sæter, skifte 1715 (g 2 m Hans Hansen 1652-1718). 4 barn:
 - a. Ragnhild Tollefsdatter f. ca. 1664 gm Asle Johannessen søndre Narum, Hov.
 - b. Christopher Kolterud, ca. 1665-1723, bygslet halve Kolterud i Nordsinni i 1698.
 - c. Haldor Narumseie, Hov.

- d. Sigrid Tollefsdatter f. ca. 1674 g 1711 m Jacob Hågensen Lille-Goplen i Torpa.
2. Haldor Haldorsen Felde f. ca. 1656 død etter 1732, fikk barn med Gjertrud Sørensdatter som senere fikk barn med Haldors «stefar» Endre Syversen Felde. Haldor fikk i 1711 barn med Rønnaug Pedersdatter som var søskenbarn til førnevnte Gjertrud Sørensdatter. Haldor solgte sitt odelsgods i Felde på 9 ½ skinn i 1726 som var arvet etter moren Anne Haldorsdatter. Haldor stevnet sin halvbror Erik i en gjeldssak avgjort ved lagtingsdom 12. 1732. Haldor hadde forsørget Eriks mor i 11 år, Seborg Eriksdatter som ikke var hans mor.
 3. Gunnbjør Haldorsdatter gm Gulbrand Fredriksen Vilberg i søndre Land, en datter: Ragnhild gm Erik Halvorsen Vilberg som solgte 2 skinn odelsgods i Felde til Arne Knudssen Flatødegården fra Lunde i Etnedal, sønnensønn av Arne Olsen Lunde fra Felde.
 4. Sigrid Haldorsdatter f. ca. 1666 gift med Fredrik Nilsen søndre Sedal, Fluberg.
 5. Ole Haldorsen Gjerdalen, ca. 1668-1752 gift med enken Berte Nilsdatter Gjerdalen, datter av Nils Reiersen Gjerdalen i Torpa f. ca. 1616 og Guri Gudmundsdatter Fossum. (Nils var sønn av Reier Loeng og Lucia Torsdatter Gårder). (Berte var enke etter Paul Halvorsen Byfuglien i Etnedal, ca. 1656-1699, de hadde to barn: Ole og Berte). 2 barn i annet ekteskap: Haldor Olsen Gjerdalen ca. 1700-1775 og Paul Olsen Jørandlien ca. 1702-1763. Ole Haldorsen bodde på Hogne i Nordsinni fra han var 5 til han var 32 år.
 6. Erik Haldorsen Felde, ca. 1675-1747, se nedenfor.

III. Erik Haldorsen Felde, ca. 1675-1747, brukte nordre Felde, gm Marit Mikkeltdatter Rustaden, den yngre, f. ca. 1680 d. 1742, datter av Mikkel Eriksen Rustaden, Nordsinni f. ca. 1615 skifte 1698 og 2. kone Anne Ellefsdatter. 6 barn:

1. Haldor Eriksen Felde 1712-1763, se nedenfor.
2. Mikkel Eriksen 1714-
3. Kirsti Eriksdatter gm Syver Olsen Grøtåsen
4. Marte Eriksdatter
5. Ingrid Eriksdatter
6. Åse Eriksdatter 1719-

IV. Haldor Eriksen Felde, 1712-1763 g 1 m Anne Eriksdatter Frøisland, 1716-1743, datter av Erik Nilsen Frøisland, 1675-1745 og Ingrid Helgesdatter Nørstelién, 1684-1754. 1 datter. G 2 m Ingeborg Håversdatter Harstad, 1723-1773, datter av Håver Torstensen Harstad, ca. 1691-1759 og Margrete Andersdatter Skjak, Nordsinni, 1693-1737. 1 sønn. Ingeborg ble gift 2 m enkemann Peder Torgersen Nørstelién (Skøien), 1722-1794 (Rike-Per).

1. Marit Haldorsdatter 1738- g 1 m Johannes Håversen Ekkeren, Snertingdal g 2 1770 m Lars Larsen Vinjar, Torpa f. 1740 som kjøpte Solberg i Gausdal.
2. Erik Haldorsen Felde, 1744-1823, se nedenfor.

V. Erik Haldorsen Felde, 1744-4/4.1823 g 26.9.1766 m Ingeborg Pedersdatter Nørstelién, 1746-1816, datter av Peder Torgersen Tonvold på Skøien senere Nørstelién, 1722-1794 (Rike-Per) og Marit Håversdatter Skøien, 1726-1771. 6 barn:

1. Haldor Eriksen Felde, 1766-1812, se nedenfor.
2. Mari Eriksdatter 1772- gm Lars Johannessen Haug, Torpa 1760-
3. Marit Eriksdatter 1774- g 22.12.1799 m Henrik Christensen Hougner, Torpa 1776-
4. Hans Eriksen Koll 1776- gm Ingeborg Nilsdatter Koll, overtok Koll i Torpa.
5. Ingeborg Eriksdatter 1779- gm Nils Olsen Erstad, Torpa, alle deres barn utvandret til USA.

6. Berte Eriksdatter 1781- gm Hovel Pedersen øvre Hasli,
Snertingdal.

VI. Haldor Eriksen Felde, 1766-1812, g 1809 m Kari Johannesdatter søndre Felde f. 1789, datter av Johannes Håvelsen søndre Felde og Mari Torkildsdatter Harstad. Kari ble g 2 m Jens Andersen nordre Lunden, Snertingdal, som overtok nordre Felde i 1817. 1 sønn.

VII. Erik Haldorsen Felde, 1810-1893 g 1 1832 m Ingeborg Hansdatter Koll, g 2 m Berte Olsdatter Prestrud. 7 barn i første og 2 i annet ekteskap.

1. Haldor Eriksen, tvilling f. 1833, døde straks.
2. Hans Eriksen, tvilling, 1833-1909, se nedenfor.
3. Karen Eriksdatter døde ung.
4. Haldor Eriksen Felde, 1836-1890 gm Kristine Lunde, lærer i Torpa, kjøpte Gårder.
5. Johan Eriksen Felde, 1841-1909, cand. teol, lærer i Land, ugift.
6. Johan Eriksen Felde, 1841-1914 g 1 m Helene Christiansdatter Hougner i Torpa g 2 Olava Mathea Olsdatter Finden, 1853-1926.
7. Nicolai Eriksen Felde på Markeng i Snertingdal gm Anne Johannesdatter søndre Felde 1850-1939.
8. Ole Eriksen døde 3 år gammel.
9. Ingeborg Eriksdatter f. 1864 gm Hans Johannessen søndre Felde 1860-

VIII. Hans Eriksen Felde, 1833-1905 gm Marie Torkeldsdatter Flaskerud, Ådalen. 8 barn:

1. Erik Hansen Felde, utvandret til USA, ugift.
2. Torvald Eriksen 1864- se nedenfor.
3. Johan Eriksen Felde, Sjøheim gm Marie Johannesdatter søndre Felde.

4. Martin Eriksen Felde på Markestad i vestre Toten gm Kjerstine Gjerdalen.
5. Nils Hansen Felde, ugift.
6. Karen Hansdatter Felde gm Hans Rud, bor på Raufoss
7. Klara Hansdatter Felde gm Trond Grymyr, vestre Gran.
8. Erling Hansen Felde, kjøpmann på Raufoss.

IX. Torvald Hansen Felde f. 1864 overtok nordre Felde gm Marie Lunden, Engum. 3 barn:

1. Magnhild Felde 1904- gm Erling Sundby, deres sønn Nils Herman Sundby overtok nordre Felde.
2. Haldor Felde 1906- overtok nordre Lunden i Snertingdal, ble gift 1935 med Lina Røstad.
3. Herman Peder Felde 1913- overtok nordre Felde og overlot til søstersønnen Nils Herman Sundby.

#####

Ragnhild Haldorsdatter (Håvardsdatter?) ble gift med Endre Knudsen Braastad i Vardal, først på Gryte. I 1616 er han Endre Gryte nevnt som lensmann i Vardal. Etter lagmannsdom 23.6.1619 eide han og Ole Arnesen Felde hver en lik part som 1 hud og 1 ½ skinn i Felde og måtte være et resultat av deling mellom søsken. Kan Ragnhild og Sigrid gm Ole Arnesen være søsken eller halvsøsken? Endre Knudsen overtar nedre Braastad etter sin far og er nevnt som Endre Braastad som lagrettesmann i et ting på Rolid i 1620. Endre er død før 1644. Da klager Ragnhild som enke til fogden. De fikk fire barn:

1. Haldor Endresen Braastad, ca. 1603-1692, eier av 6 huder i nedre Braastad sammen med sine medarvinger, g 1 m en datter av Kjeld Tordsen Bratt på Aalstad i Vardal og bruker en tid Aalstad sammen med svigerfaren og er nevnt som Haldor Aalstad. Senere overtar han nedre Braastad etter sin mor og g 2 m (Marte?) Amundsdatter nordre Braastad.

2. Gudbrand Eriksen Dyren, ca. 1605-1701 gm enken Anne Torkildsdatter på Dyren, Toten.
3. Mari Endresdatter gm Syver Jonsen Ulven, Brøttum, 1613-68, se nedenfor.
4. Knud Endresen Fjørkenstad 1613- gm Inger Torkildsdatter Fjørkenstad, Toten 1616-

Mari Endresdatter Braastad ble gift med Syver Jonsen Ulven, eier og bruker av Ulven på Brøttum og overtok konens arvelodd i Felde og førte flere rettssaker om arven i Felde. 6 barn.

1. Jon Syversen Ulven, 1652- overtok Ulven ble gift med Anne Syiulsdatter Erstad, Torpa. Deres sønn Syver Jonsen, ca. 1677-1742 overtok søndre Felde i 1711 etter sin farbror, se nedenfor.
2. Endre Syversen Ulven f. ca. 1656 var en tid eier av søndre Felde, gm enken Seborg Eriksdatter fra Hogne, Nordsinni, ca. 1645-1733, enke etter Haldor Olsen Felde, ca. 1615 - ca. 1680. Endre fikk et barn med Gjertrud Sørensdatter. Se ovenfor.
3. Gunder Syversen Ulven f. ca. 1660 ble gift med Ragna Kjeldsdr. Alm, eier av øvre Alm, Brøttum.
4. Eli Syversdatter.
5. Birgitte Syversdatter.
6. Ragnhild Syversdatter, ca. 1654-1718, gm Ole Torstensen Hestekind, Etnedal, skifte 1699. De fikk overta endel av søndre Felde. Ragnhild, søsteren Birgitte og broren Gunder solgte 12 ½ skinn odelsods i Felde til broren Endre Syversen på det søndre bruket av søndre Felde. 6 barn:
 - a. Torsten Olsen Felde f. ca. 1679, brukte en del av Felde sammen med moren 1699-1705, fikk barn med Gjertrud Ellingsdr. i 1705 og ble i 1709 dømt for 2 leiermål med Marit Torkildsdr. Råum.
 - b. Birgitte f. ca. 1684 gift 1708 med Peder Knudsen Finni, brukte del av søndre Felde 1708-1711.

- c. Ole Olsen Felde, ca. 16897-1730 gift 1711 med Mari Christensdatter, bosatt på Felde eller et husvær der 1711-1730.
- d. Dorte Olsdatter f. ca. 1689.
- e. Kari Olsdatter f. ca. 1691
- f. Marit Olsdatter f. ca. 1693.

Syver Jonsen Ulven på Felde f. på Ulven, Brøttum ca. 1677 døde på Felde 1742. Sønn av ovennevnte Jon Syversen Ulven og Anne Syniulsdatter Erstad. Syver overtok hele søndre Felde i 1711 etter sin farbror Endre Syversen som måtte flytte fra bygden på grunn av leiermål. Syver Jonsen pantsatte søndre Felde 1715 til Hans Tordsen Torgunsbøen på Lunde i Torpa. Panten ble innløst 1724 da Hans Olsen Grøtåsen kjøpte søndre Felde gm Syvers datter Abigael Syversdatter. Hennes mor er ukjent., se nedenfor.

Abigael Syversdatter Felde, d. 1781 gift 1724 med Hans Olsen Grøtåsen, f. ca. 1690 død 1777, sønn av Ole Torgersen Grøtåsen f. ca. 1664 og Ingeborg Eriksdatter f. ca. 1662. Hans Olsen kjøpte søndre Felde 1724 som før nevnt. 11 barn:

1. Ole Hansen 1724-1725
2. Anne Hansdatter 1726-1726
3. Guttebarn 1727-1727
4. Abigael Hansdatter 1729-1734
5. Anne Hansdatter 1733-1802, se nedenfor.
6. Marit Hansdatter 1736- g 1757 m Johannes Olsen Loeng, Nordsinni
7. Abigael Hansdatter 1737-
8. Ole Hansen 1740-
9. Syver Hansen 1744-
10. Hans Hansen 1746-
11. Ingeborg 1748-

Anne Hansdatter Felde f. 1733 d. 1802 g 1 m Håvel Hansen Røberg, Østsinni i Nordre Land f. 1724 d. 1773, som overtok søndre Felde, sønn av Hans Gudbrandsen Røberg 1675-1762 og Berte Johannesdatter Gårder, Østsinni f. ca. 1695. Anne g 2 1774 m Hans Håvelsen Harstad f. 1745, sønn av Håvel Torstensen Harstad 1691-1759 og 2. kone Gunhild Torkildsdtr. Tøndrum 1713-1773. 10 barn i første og 1 datter i annet ekteskap:

1. Hans Håvelsen 1754-
2. Sivert Håvelsen 1756-
3. Johannes Håvelsen Felde 1758- gm Mari Torkildsdatter Harstad, overtok søndre Felde.
4. Berthe Håvelsdatter 1760-1762
5. Berthe Håvelsdtr. 1762- g 1 1782 m Amund Pedersen Kind, Torpa g 2 1797 m Fredrik Sørensen Tømmeråsen, Snertingdal 1763-
6. Abigael Håvelsdatter 1764-1773
7. Hans Håvelsen Felde 1766-
8. Nils Håvelsen Felde 1768-
9. Marit Håvelsdatter 1770-
10. Abigael Håvelsdatter 1773-1773
11. Mathea Hansdatter 1776- gm Even Eriksen stor-Ambjør 1777-

Johannes Håvelsen Felde f. 1758 overtok søndre Felde gm Mari Torkildsdatter Harstad. 5 døtre:

1. Anne Johannesdatter 1786- gm Gudbrand Vaslien, Nordsinni; brukte Felde i 1816.
2. Kari Johannesdatter 1789- g 1 m Haldor Eriksen nordre Felde og g 2 m Jens Lunden.
3. Berte Johannesdatter 1793- gm Nils Larsen, bodde som innerst på Felde i 1819, så på Rudseie.
4. Abigael Johannesdatter 1795.
5. Marte Johannesdatter 1802- gm Johannes Røste. **Søndre Felde ble solgt ut av slekten. Ny slekt kom inn fra Sollien.**

Gina Oselio hadde aner på Biri og Toten...

I en artikkel om henne i Norsk biografisk leksikon skrev Reidar Mjøen blant annet: «Et lysende og uforglemmelig navn i norsk og nordisk sangkunst. Det er neppe for sterkt sagt at slik Oselio kunne synges i sin beste tid, i åtti- og nittiårene har ingen norsk sangerinne nådd opp til fra røstens og stemmeskjønnhetens side: hennes Carmen og Margarethe på Bankplassen i nittiårene står der som merkepeler i vår hjemlige operakunst. Hennes mektige mezzo spente over sopranens høyde og eide i dypleiet altens mørke og sonore preg av lodig metall, en klang sangerinnen med teknisk mesterskap kunne farge og sjattere etter tekstvokalen i sine foredrag. Også hennes sceniske kunst lå høyt an. Hun eide de store linjer i sitt spill og den dramatiske innstilling, evnen til enkelt og myndig å levendegjøre de skikkelser hun fremstilte.»

Hennes borgerlige navn var Ingeborg Mathilde Laura Aas og sitt kunstnernavn Oselio antok hun under et opphold i Italia i begynnelsen av åttiårene. Hun ble gift i Kristiania 1893 med teatersjef Bjørn Bjørnson, og ekteskapet ble oppløst i 1909.

Så skal vi forsøke å finne hennes aner i Biri og på Toten, og vi begynner da med hovedpersonen sjøl, nemlig:

1. Gina Oselio f. i Kirkegt. 7 i Kristiania 1858 som hennes far eide og døde i Oslo 1937. Hennes foreldre var:

Foreldre:

2. Even Pedersen Åskalykkja i Biri f. ca. 1820. Han kalte seg Ås ved vielsen og var da salmakermester i Christiania.
3. Nikoline Christiansdtr. Engelstad i Østre Toten f. 1820.

Besteforeldre:

4. Peder Iversen Åskalykkja f. 1781 i Biri.
5. Ingeborg Hansdtr. Feiring f. 1781 i Biri.
6. Christian Olsen Haugen seinere Engelstad (under Igelsrud), 1795-1856. Han var skredder og jordbruker. I 1825 flyttet han med kone og 3 barn til Christiania, men kom tilbake etter noen tid og døde på Toten.
7. Margrete Olsdtr. Alfstadstuen, 1790-1867

Oldeforeldre:

8. Iver Arnesen f. 1742 på Melbyseie i Biri, viet 6.4.1774. Var husmann under Båberg, senere under Øveråsen.
9. Kari Larsdtr. f. 1743 på Honne i Biri, g. 1. g 26.10.1770 med Ole Jonsen Båbergseie som døde 1773.
10. Hans Evensen Nordre Feiring f. 1739 i Biri.
11. Kjersti Engebretsdtr. Ekeren f. 1745 i Biri.
12. Ole Madsen Sagvolden f. ca. 1758, døde på Engelstad 1822. Familien bodde på mange steder således på Skartsæter nordre i 1788, i Gjestrumstuen 1790/92, Svartås 1799 og på Bjørset 1804.
13. Eli Paulsdtr. Gjestrum f. ca. 1760
14. Ole Hansen Tømmerholstuen f. ca. 1743.
15. Rønnaug Johansdtr. Tømmerholstuen f. ca. 1757.

Nikoline Christiandsdtr. Engelstad, mor til Gina Oselio, hadde følgende søsken:

1. Ole f. 10.7.1818, døde 4.10.1888 på Engelstad, ble gift 1873 med Oliane Andersdtr. f. på Rustadeie ca. 1839 døde 1901: 1 barn: Christian f. 1872.
2. Olava f. 13.12.1820
3. Even f. 27.5.1826 gift med Andrea Marie Hansdtr. og de fikk en datter Olava Johanna i 1850.
3. Berte Maria f. 13.2.1829.
5. Christian f. 10.1.1832. Han ble gift 1857 med Oline Olsdtr. f. 1835 i Asker. Han var salmaker og bodde lengste tida på Engelstad. Barn: Carl Bernhard 1858, Olava Matilde 1859 og Pauline Nikoline Amalie 1864.

Nikoline ble konfirmert i Balke kirke 11.10.1835 og fikk karakteren «godt».

Takk til Bjørn Herberg på Biristranda for opplysninger om anene til sangerinnen fra Biri. Ellers vil en vise til to artikler. I Årbok for Gjøvik historielag 1991 er en artikkel om slekta til Even Pedersen Aas, og i Birid-Blad nr. 13 (1995) er en artikkel om Gina Oselio.

AA

<ul style="list-style-type: none"> ✓ DATAUTSTYR ✓ PROGRAMVARE ✓ INTERNETT - E-MAIL ✓ OPPLÆRING - SERVICE 	 <p>JOHNET DATASYSTEMER AS</p>
<p>Gran Øst - 2750 Gran. ☎ 61 33 88 40 - e-mail: johnet@johnet.no</p>	

HUSMENN I VARDAL MIDT PÅ 1700-TALLET

Av Svein-Erik Ødegaard

Jeg har gjennom mange år opplevd slektsforskning i Vardal som problematisk. Bygdeboka er som i Biri-Snertingdal knapp, og stort sett mangler plassfolkene. Kirkeboksmaterialet synes også knappest i Vardal av bygdene innen Vest-Oppland. Prestene her utover 1700-tallet mente visst at dokumentasjon av deres gudstjenester var det klart viktigste. Per Braastad vet jeg har arbeidet ut supplement til gardsslektene. Men plasslekter i Vardal synes færre å arbeide med (motsatt Biri), og det gjenspeiler seg i artiklene i tidsskriftet.

Tinglyste kontrakter 1751-52

I en artikkel i TOTN 1986 har jeg belyst den historiske utvikling for husmennene på Østlandet - fra såkalt «bygselhusmenn» til «arbeidshusmenn». Hovedkilden er en serie tinglyste husmannskontrakter ut fra husmannsforordningen av 9. oktober 1750. Etter en storm av protester ble loven allerede opphevet 21.april 1752. Men i mellomtida ble tinglyst 74 husmannskontrakter på Toten.

I Vardal ble det tinglyst 36 husmannskontrakter på tinget 24. juli 1751. Disse var enten datert 24. mai eller 17. juli 1751, så det er tydelig at man må ha organisert skrivingen. Kontraktene er ikke gjengitt i panteboka, men et konsentrat er ført inn i tingboka, nummerert fra 1 til 36. På tinget 3. mars 1752 tinglyste man ytterligere 4 kontrakter, to datert 1. november 1751 og to 1. mars 1752. Til sammen blir dette 40 tinglyste husmannskontrakter i Vardal. I de fleste tilfelle har bygdeboka fått med akkurat denne kilden, referert som husmenn «ca. 1750», men vi gjengir den allikevel samlet nedenfor. Vi understreker at siden tinglysningen skjedde ut fra lovgiving, spiller det her ingen rolle hvor lenge husmannen har sittet på plassen. For øvrig er både nr. 10 og 40 husmannskontrakt fra Ole Olsen Følingstad til Anders Olsen på plassen Lysingen, skrevet med et halvt års mellomrom. Sannsynligvis skjedde det viktige forandringer angående innholdet i kontrakten. Det er mindre sannsynlig at det dreier seg om to forskjellige husmenn ved navn Anders Olsen på samme plass.

1. Johannes Gulliksen Bjugstad til Peder Larsen på plassen Breskallen, 17.7.1751.
2. Johannes Gulliksen Bjugstad til Hans Madsen på plassen Dybdal, 17.7.1751.
3. Jakob Jensen By til Harald Jørgensen på plassen Ulsrud, 17.7.1751.
4. Johannes Gulliksen (Bjugstad) til Amund Hansen på plassen Dybdal, 17.7.1751.
5. Jakob Jensen By til Paul Monsen på plassen(.)stenset (litt av hjørnet borte i originalen = Estenset), 17.7.1751.
6. Nils Dalborgten til Peder Jensen på plassen Mattisrud, 24.5.1751.
7. Peder Nilsen Ødegården til Lars Olsen på plassen Ødegårdstuen, 24.5.1751.
8. Kristoffer Olsen Mustad til Johannes Jensen på plassen Hellum, 24.5.1751.

9. Kristoffer Olsen Mustad til Lars Madsen på Larsstuen, 24.5.1751.
10. Ole Olsen Følingstad til Anders Olsen på plassen Lysingen, 24.5.1751.
11. Hans Tordsen Skjervum til Lars Svendsen på plassen Bakken, 24.5.1751.
12. Kristoffer Olsen Mustad til Peder Jensen på plassen Pederstuen, 24.5.1751.
13. Ole Andersen Ålstad til Embret Svendsen på plassen Stensveen, 24.5.1751.
14. Ole Andersen Ålstad til Lars Johansen på plassen Sveen, 24.5.1751.
15. Hans Jensen Glæstad til Ole Tordsen på plassen Berget, 24.5.1751.
16. Hans Jensen Glæstad til Lars Olsen på plassen Brekke, 24.5.1751.
17. «Mikkel» og Hans Alm til Syver Nilsen på plassen Nyplassen, 24.5.1751.
18. «Mikael» Olsen Alm til Jens Jensen på «husmannsplassen kallet Plassen», 24.5.1751.
19. Anders Torgersen Kopperud til Kristen Hansen på plassen Kopperudbakken, 24.5.1751.
20. Hans Ås til Guttorm Eriksen på plassen Sveen, 24.5.1751.
21. Peder Simensen Kongelstad til Ole Jensen på plassen Huskelhus, 24.5.1751.
22. Lars Gundersen Eikstad til Jakob Hansen på plassen Eikstuen, 24.5.1751.
23. Lars Knutsen Eik til Anders Andersen på plassen Eikstuen, 24.5.1751.
24. Nils Nilsen Dalborgten til Jens Hansen på plassen Skrukkedylla, 24.5.1751.
25. Ole Gulbrandsen Stokke til Knut Jonsen på plassen Våstad, 24.5.1751.

26. Hans Nilsen Sæter til Lars Larsen på plassen Sæterstuen, 24.5.1751.
27. Kristien Berg til Jens Olsen på plassen «Digtimod», 24.5.1751.
28. Paul Olsen Hage til Kristian Hansen på plassen Hagestuen, 24.5.1751.
29. Jens Eriksen Fossum til Lars Jonsen på plassen Bakåsen, 24.5.1751.
30. Ole Jakobsen Koll til Iver Nilsen på plassen Ålstad, 24.5.1751.
31. Peder Larsen Ådalen til Johannes Syversen på plassen Tromsåsen, 24.5.1751.
32. Kari Villåsen til Johannes Vidriksen på plassen Vidrikstad, 24.5.1751.
33. Kari Villåsen til Syver Endresen på plassen Findstad, 24.5.1751.
34. Ole Eriksen Bjørge til Kristoffer Andersen på plassen Bjørgestuen, 24.5.1751.
35. Syver og Johannes Mjølstad til Ole Monsen på plassen Krokerud, 24.5.1751.
36. Hans Ås til Ole Olsen på plassen Åmot, 17.7.1751.
37. Jens Viberg til Ole Larsen på plassen Vibergstuen, 1.3.1752.
38. Hans Solberg til Hans Andersen på plassen Solberghagen, 1.11.1751.
39. Lars Olsen Skårstad til Jakob Nilsen på plassen Kolbergsrud, 1.11.1751.
40. Ole Olsen Følingstad til Anders Olsen på plassen Lysingen, 1.3.1752.

Husmennene i 1761-matrikkelen

I 1760-åra ble det innkrevd en ekstraskatt som har etterlatt verdifulle skattemanntall for de fleste områder i landet. Men området Toten-Vardal-Biri-Hadeland-Land-Valdres mangler i kildeseriene i Riksarkivet. Noen av bygdene har bevart manntall i

det lokale fogdearkivet, på Statsarkivet på Hamar. Et manntall fra 1766 er for lang tid tilbake både kopiert og avskrevet for Lands vedkommende. Både dette, samt ett manntall fra 1767 og ett fra 1769 for Land, er anmerket i den reviderte katalogen over Hadeland, Land og Valdres fogderi. Et manntall for Biri for 1766 er også bevart og gjort tilgjengelig ved Liv Marit Håkenstad. Ei liste over alle personer ved Biri glassverk i 1769 er en godbit. Men noe manntall for Vardal fra 1760-åra har dessverre ikke dukket opp.

Av den grunn synes jeg det kan være verdt å trekke fram en matrikkel for Vest-Oppland fra 1761, kalt matrikkel for «Hadeland, Toten og Valdres». I motsetning til alle andre matrikler jeg har sett fra 1700-tallet, inneholder denne oppgaver over husmannsplassene - ikke med plassnavnet, men med blant annet fornavnet til husmannen inkludert. Dette kan være en liten hjelp også i slektshistorisk sammenheng, idet en i tillegg til å få vite hvor mange plasser som lå under garden i 1761, også har et fornavn å holde seg til.

Husmennene i Vardal i 1761 er følgende - fordelt på skatteklassene:

Fullgarder:

Mustad: Nils, Nils, Peder, Hans, Ole, Ole og Syver

Ålstad: Anders og Anders

Alm: Jens og Gulbrand

Hørstad: Peder

Glæstad: Jens og Johannes

Mjølstad: Ole og Ole

By: Hans, Paul og Lars

Føllingstad: Svend

Mælum: Hans

Hage: Ole

Skjervum: Lars, Kristen, Mads og Lars

Berg: Kristoffer, Harald, Tommes og Elling

Eik: Hans
Nerby: Anders
Hunn: Lars, Mogens, Anders, Hans og «Ellen»
Dalborgen: Ole og Narve
Bråstad: Amund
Hans Bråstads gard: Henrik
Skikkelstad: Klement, Ole og Klement
Kold: Jens og Ingeborg
Skårstad: Jon, Jens og Hans
Kolberg: Lars

Halvgårder:

Viberg: Ole og Nils
Gryte: Lars
Lille Gryte: Elias
Skjervum: Syver og Hans
Ås: Ole og Hans
Bråstad: Amund
Ånnerud: Tosten
Tranberg: Kristen
Gammelåsen: Hans
Dal: Knut
Børstad: Tollef og Ole

Ødegårder:

Seval: Knut
Solberg: Hans og Erik
Anders' Skonhovd-gard: Johannes
Peders Skonhovd-gard, oppgitt skyldsatt året før: Anders
Bjugstad: Peder og Nils
Ondalen: Johannes og Hans
Kopperud: Mogens

Helgerud: Nils
Gjøvik nedre: Peder
Skarkerud: Kristen
Tråset: Jakob
Stokke nedre: Knut
Stokke øvre: Kari
Stokke: Harald
Sæter: Lars

Rydninger:

Nygård: Halvor og Lars
Øveråsen: Lars
Møllereng: Mogens
Villåsen: Johannes og Kristoffer
Kongelstad: Ole og Anders
Gubberud: Paul, Iver, Baltzer og Anders
Sæter («ved Mustad»): Hovel
Eikstad: Jakob

Tilsammen får vi her 100 bebodde husmannsplasser i Vardal gjennom 1761-matrikkelen. Men samtidig er det en samlet oversikt over gardbrukere og husmenn i matrikkelen, og i den er det oppgitt 105 husmenn i Vardal. Forklaringen ligger sannsynligvis i at det lå 5 husmannsplasser under prestegarden Torstad. Disse skal vi komme tilbake til. Men først kan vi presentere statistikken for hele Vest-Oppland:

	Gardbrukere	Husmenn
Vang	171	65
Slidre	262	104
Aurdal	420	304
Land	250	277
Biri	168	122
Vardal	103	105

Toten	521	348
Gran	317	290
Jevnaker	171	137
Tilsammen	2383	1752

Statistikken forteller oss altså at i 1761 utgjør husmennene 73,5% av antall gardbrukere innen Vest-Oppland. Men i Land og Vardal har allerede antall husmenn passert antall gardbrukere - det vil si i Vardal har vi truffet året hvor tallet er omtrent det samme. Tallene ovenfor har sjølsagt slektshistoriske implikasjoner.

Gamle plassen under prestegården Torstad

Tilbake til husmannsplassene under prestegården Torstad i Vardal rundt midten av 1700-tallet. I bygdeboka er det gjengitt adskillig fra kallsboka angående prestegården som sådan, men etter det jeg kan se er notisene om husmannsplasser sløyfet.

Nils Glatwed, som kom i 1751, noterer at: «1755... opptaget en ny plass, som jeg har kalt Glatwedlund, hvor jeg har bygd en ny stue, som nå Hans Knutsen bebor, og gjør ukentlig en arbeidsdag i leie...» Videre noterer han året etter: «Ennu en ny plass kalles Heggelund, hvor jeg har satt en ny stue, som Hans Olsen bebor, og gjør en dags arbeide her i uken i leie».

Så er det Lars Glatved som tiltrer som sogneprest, i året for matrikkelen - 1761. Han har følgende notis om husmannsplasser: «Samme år (1763) bygget et nytt husvær på den sydøstre side for Glatvedslund. N.B. samme husvær ble atter nedtaget av frykt for altfor stor havnegang i skogen».

Neste prest som noterer noe om bygging av husmannsplasser er Peter Lund, som kom i 1790:

«1793 - lot oppbygge en ny stue, ny lade og nytt fjøs på Øvre Frydenlund, og nedsatte der en husmann. Min formann, herr Holbye, hadde latt denne plass sløyfe.» «1796 ... lot oppbygge en ny stue, lade og fjøs på Nedre Frydenlund, som likeledes i mange år har ligget øde.»

Vi kan konkludere med at Gladtvedlund og Heggelund eksisterer i 1761. Videre er det registrert bosetning på plassen Glemmestad siden tidlig 1700-tall ifølge bygdeboka. Vi kan legge til at i en sak 19. juli 1681 i Vardal møter vi som vitne Berit Glemmestad, 40 år, som «huskvinne på prestebolets eie her i prestegjeldet».

Bygdeboka nevner også at det må eksistere to Frydenlund-plasser i 1730 - altså de nevnte Frydenlund-plassene i 1790-åra. Antagelig var bare den ene bebodd i 1761. Det er for øvrig skifte på Frydenlund i 1756 etter Kari Knutsdatter og i 1761 etter Lisbet Amundsatter.

Den femte og siste sikre plassen under prestegarden i 1761 er Snuggerud. Brukeren på dette tidspunkt vet vi het Jens Johannesen. Snuggerud oppgis i de fleste kilder jeg har sett på 1700-tallet å ligge under prestegarden - både i en husmannskontrakt, et skifte, et brev fra sognepresten til amtmannen og i to rettssaker. «Hvilken plass Snuggerud med sine eiendeler tilhører Vardal prestegård» stå det innledningsvis i saken fra 1766. Samtidig oppgir Snuggerud-husmannen i en rettssak i 1779-80 at han er husmann under Seval. I følge bygdeboka var det halv arbeidsplikt til Seval og halv arbeidsplikt til prestegården på 1800-tallet. I 1693 oppgis navnet på 2 husmenn under Seval. Ved siden av Sevalstuen må den andre husmannsplassen så langt tilbake i tida dreie seg om Snuggerud, da Seval ellers oppgis bare med 1 husmannsplass i hvert fall t.o.m. vår gjengitt 1761-kilde. Snuggerud var sannsynligvis en ødegård, som på 1600-tallet ble drevet som underbruk til Sokstad. Etter at en sønn på Sokstad antagelig ryddet plassen, kom den i en dobbeltstilling som en slags husmannsplass både under Seval og prestegarden. Garden Seval var prestebolsgods, og sognepresten styrte uansett bygslingsforholdene. Snuggerud var for øvrig delt innen 1779.

Sikre plasser under prestegarden i 1761 blir dermed: Gladtvedlund, Heggelund, Frydenlund, Glemmestad og Snuggerud. Antallet plasser i statistikken i matrikkelen 1761 behøver ikke å være 100% nøyaktig, så vi må være åpne for at husmannsplassstallet under

prestegarden var høyere, f.eks. at to Frydenlundplasser også da var bebodd.

Til slutt er det verdt å nevne at kirkebøkene, så knappe og mangelfulle som de er ført for Vardal på 1700-tallet, i motsetning til kirkebøker flest inneholder svært mange plassnavn. Særlig synes presten ofte å ha brukt plassnavn fra sitt nærområde - de han kjente best og brukte sjøl. En systematisk avskrivning av personer med plassnavn i kirkebøkene (husk fadderne!), og ordnet på plassnavn, hadde vært et svært positivt prosjekt for å supplere kildematerialet til plassenes slektshistorie.

Jevnaker kirke

Steinkirken. Da Haakon Haakonssønn under kampen med ribbungene var rykket inn på Hadeland om vinteren 1225, sendte Sigurd Ribbung speidere fra Ringerike som møtte kongens speidere ved Jevnaker og ble drept av disse ”ved kirkegården”. 26. juni 1361 bevitnet presten Torstein Torgeirsson og andre menn en gardhandel som var avsluttet i Jevnaker kirke. Andre dokumenter viser at kirken eiet jord, at den hadde prest, at et sogn var oppkalt etter den o.s.v. Av disse spredte meddelelser får man ikke vite annet enn at kirken eksisterte, ikke noe om selve bygningen. Da gir biskop Jens Nilssøns visitasbøker bedre beskjed, forteller således fra hans besøk 5. september 1594: ”Jeffnager (kirche) er ilde holden, thj muren er meget forderffuit synderlig den østre gauffuel aff choret, och der er ingen laafft offuier som duer enten i choret eller kircken. Huor om bispenn formanit almuen til at forbedre och bygge deris kircke ock kirkegaardt.” Det skulle allikevel gå omkring 100 år før der ble gjort noe ordentlig med de skrøpelige murer. Imidlertid gir kirkeregnskapene gjennom leilighetsvise opplysninger i løpet av 1600- og 1700-årene adskilling kunnskap om det gamle kirkehus.

Det har vært en steinbygning bestående av et langhus og et kor, åpenbart rett avsluttet og med muret hvelv. Taket var spåntekket inntil 1694 og tårnet har tydeligvis vært en takrytter. Der har kun vært to innganger: Den store kirkedør på vestfasaden og den søndre kirkedør i korets sydvegg. Korbuen har vært trang, da besiktigelsesforretningen i 1664 uttalte ønskeligheten av at den ble utvidet. Vinduslys var det nok lenge smått med, likesom i så

mange andre middelalderkirker. I koret fantes bare to små vinduer, et i østveggen og et i sydveggen. Langhuset må en lang tid ha fått sitt meste lys fra et vindu i vestre gavl, mens der i sideveggene øyensynlig ikke har vært noe vindu før der i regnskapsperioden 1626-27 "effter stor fornødenhed" ble "giort ett Hull Vdj Murenn Ved Predickestoelenn, Huor udj et Winduffue er Indsat".

Ved besiktigelsen i 1664 anførtes at der var behov for en ny font, likesom prekestolen var brøstfeldig og måtte repareres, "alterfoeden forbedris" og "Alteret ... giøres større". Altertavle eiet man slett ikke. Disse påvisninger supplerer det inntrykk man ellers får av interiøret og viser at innredningen har vært temmelig nødtørftig og medtatt. Ennå verre var dog selve bygningens tilstand. Der var "store Spræcker och Reffiner" på mange steder i muren, østre gavle truet med å falle ned, spåntekningen og tårnklædningen var elendig o.s.v. Hvis en katastrofe skulle unngås måtte der straks gjøres noe alvorlig for å sette det gamle gudshus i ordentlig stand. Man tok seg i virkeligheten også sammen, naturligvis etter å ha tenkt på saken i noen år. Resultatet ble at Jevnaker kirke opplevde en renessanse. Kirken ble dermed stående til begynnelsen av 1830-årene da det ble besluttet å bygge en ny kirke.

"Ved Nedtagelsen af Jevnakers gamle Hovedkirke i 1832 ble naturligvis den under samme værende Liigkjælder tømt og Kisterne nedgravede i Kirkegaarden. Nogle af Bygdens bedste Folk (hvoriblandt den i 1842 afdøde Procurator Christopher Stenersen til Mo) lod nogle af Kisterne aabne. I en Kiste fandt man at den deri liggende, en Præst, havde været levende begravet. Vaagnet op, sandsynligvis af en Skindød, havde den Arme gjort Forsøg på at sprænge Kisten, og man fandt at han i den Hensigt havde trykket Knæerne op under Kistelaaget, hvilket imidlertid ei var lykket, da det var skruet til. Armeñe laa vidt udbredte og man syntes at see Spor af Blod ved Neglerne. (Beretningen herom er fra Bureauchef W. Lassen, der hørte samme fortælle under et

Besøg i Hjemmet paa Gran).” (Klokker Svendsens Prestehistorie Universitetsbiblioteket.)

Trekirken. Den nye kirke som man besluttet å bygge istedenfor den gamle skrøpelige, ble oppført 1832 av tre og innviet 8. oktober 1834 av biskop Sørensen. Dens plan er en avlang åttekant, den er laftet av tømmer, har stående panel og mansardtak eller rettere sagt tak i to avsatser. Ved den ene smalsiden står et tårn av kvadratisk tverrsnitt, og med opprinnelig lav, pyramideformet tårnhjelm. Ved den annen smalside er der oppført et sakristi med valmtak. Både i tårnfoten og midt på den ene sakristivegg er der inngangsdører med profilert overstykke båret av glatte pilastre og kronet av en trekantet gavl. Med sine tre rekker vinduer over hinannen virker bygningen bred og rommelig. Innvendig er tømmerveggene upanelte, men flathugne og malt med lys blågrå vannfarge. Taket er også gråblått. På tverrveggen midt i mot inngangsdøren fra tårnfoten har alteroppbygningen eller rettere sagt prekestolalteret sin plass. Mot ene bakvegg er den balkongaktige, sju-sidede prekestol anbragt, båret av seks søyler som hviler på alterbordet. Prekestolen er tilgjengelig fra en dør i bakveggen hvortil en trapp fører opp. Over prekestol og alter er der bygget en svær, fremspringende, kraftig profilert baldakin med et slags kuppeltak og båret av fire mektige tresøyler. Alteroppbygningen er malt i flere, brudte farver med rikelig anvendelse av gull på listverk og marmorering på flater og søyler. Under prekestolen, synlig mellom søylene som bærer denne, er altertavlen plasert, et oljemalt bilde av hyrdene som tilber Jesubarnet i Marias og Josefs nærvær, mens to engler med skriftbånd i hendene viser seg i en sky hvorfra en bred lysstråle faller ned på Maria og barnet; i bakgrunnen en murpillar, palmetær og landskap med åser; nedenunder innskriften: ”Eder er i Dag en Frelser død som er den Herre Jesus Christus.”

Forbilledet for Jevnaker kirke er Vangs kirke på Hedemarken som byggedes 1810 under ledelse av den mangesidige prost Abraham Pihl, men etter den fremragende byggmester Sven Aspaas’ (død 1816) tegning eller snarere

modell. Sannsynligheten taler for at det var Aspaas og ikke Pihl som hadde utført den modell som førtes i en sekk til Torpa i Nordre Land da Aamot kirke skulle bygges i 1823. Sannsynligvis var den samme modell benyttet ved oppførelsen av Hunn kirke i Vardal (1818-21) og sannsynligvis ble den brukt ved Jevnaker kirkes reisning. Bygningen er et karakteristisk eksempel på sentralkirken som fikk inngang hos oss henvend midten av det 18de århundrede, og fikk sin rikeste blomstring i desenniene på begge sider av år 1800. I Jevnaker er stilen en streng robust empire.

”Ornamentene” i den nåværende kirke er overført fra den gamle. Av nyanskaffelser skal kun nevnes orgelet (7 stemmer, 1 koppel, 1 manual og 1 anhangsmanual) som 1874 byggedes av Eriksen i Kristiania som erstatning av det forrige, og den ene klokke som er støpt hos N. Olsen & Søn, Tønsberg 1893. Den viktigste forandring som er foregått ved bygningen er den nye tårnhjelm som ble bygget 1910 etter tegning av arkitekt Sverre Knudsen med anvendelse av motiver så vel fra Østråt som fra Vår Frelses kirke i Oslo og Bergens omkirke. Spiret som kostet ca. 8000 kr. var en gave fra overrettssakfører Lie på Jevnaker.

Kirkegården er omgitt av solide murer som delvis iallfall skal være bygget av stein fra den gamle kirke.

Minneord

Ett av våre trofaste medlemmer, Torstein Kvale, Gjøvik døde 2. mai 2000 og ble bisatt fra Hunn kirke 9. mai. Sammen med sin hustru Grethe hadde han to barn og to barnebarn. Han vokste opp på Skreia, gikk Viken kristelige ungdomsskole, tok artium i 1939 og noen år seinere handelsskoleeksamen på Hamar. Han tok eksamen fra Elverum lærerskole og var så lærer på flere steder, lengste tida ved Hunn offentlige skole på Gjøvik.

Det kristelige arbeidet stod hans hjerte nær og han skrev en mengde artikler i Oppland arbeiderblad om møter og tilstelninger særlig da på Gjøvik bedehus. Han skrev også artikler i vårt tidsskrift mest da om familien på Hassel ved Dyrin og en tankevekkende artikkel om det gamle missalet fra Vardal kirke..

Kvale skrev lett og interessant og mange leste nok det han skrev om det var i årbøker, tidsskrifter eller aviser og han vil bli husket av dem som lærte ham å kjenne. (AA).

Skifter – Toten, Vardal og Biri.

Protokoll nr. 2 1673 – 1689

Av Fredrik Dyhren

Del 10

217

Østen Olesen Førestraa, Slidre 12.04 1687

x2 Martha Jøgersdtr

Barn 1. ekt.:

Nils Østensen

Anders

Ole

Ole

Kirsten gift

Karen gift

Anna

Tilgode hos: Ole Gaasedelen, Torgier Alfuestad.

Kjøb og pantegods som nu etter sl. Østen kommer til deling etter skiftebrev dat. 24/4 1672

Kjøbt av Halvor Nielsen Semmeløng og Tolluf Samsonsen

Landsrud 3 skind odelsgods u/b i Førestraa etter skiøde av 9/12
1680

Odelsgods I Førestraa samt lille Strand 2 skind 10 stenger 10 alen.

Gjeld: Anna Østensdtr hennes moderarv.

Nils Østensen verger for sin yngste søster.

138

218

Roeland Quale, Slidre 07.07 1687

x2 Martha Bendixdtr

Barn 1. ekt.:

Joen

Barn 2. ekt.:

Jøger 11 år

Sirie 13 år

Tilstede Joen Jøgersen Quale som formynder for de umyndige barn.

Den sl. mand har efter seg 3 1/2 løbol odelsgoods i Qvale

Gjeld: Sirie Erichsdtr, Joen Roelandsen hans moderarff.

219

Aase Sifuersdtr Grødderud, Biri 24.08 1687

x2

Barn:

Peder Olsen 11 år

Gunild 16 år

Birte 14 år

Barn 2. ekt.:

Lars 4 år

Ole, døde straks etter moren

Tilgode: Nedlagt paa den gard Aas i Aker sogn, Peder Kirkerud, Hans Oudenstad

Gjeld: Niels Snartum, Lars Aalsedt, Ole Ruud

Ole Aalsedt formynder for barnas arv.

220

Ole Østensen Gaasedelen, Vang 02.09 1687

Døde uten livsarvinger, andre arvinger ikke nevnt.

Gjeld: Engebrecht Hemsing, Ole Erichsen Ellingbøe, Zacharias Bøe, Christopher Zachariasen Bøe, Dorthe Kadtvold, Helge Ellingbøe, Christopher Quale, Peder Valla i Hemsedalen, Roeland

Steile, Niels Knudsen Schal i Hemsedalen, Karen Torstensdr,
Troen Berge, Torgier Laajord, Sevald Steile, Erik Steile, Torkild
Torkildsen Gaasedelen

221

Gulick Andersen Lerol, Vang, 02.09 1687

x

Barn:

Niels 16 år

Herbrand 13 år

Eyner 10 år

Tilstede den sl. mands broder Jøger Schammesteen, han ble
formynder for barnas arv.

Gjeld: Anders Herbrandsen fordrer faderarv.

Dorthe Kadtvold, Troen Kadtvold, Anders Heens dreng Tore,
Giertrud Østrim, Joen Knudsen Oldre, Amund Lehne,
Christopher Mosager, Anders Herbrandsen hans resterende arff
etter faderen, Erik Norager i Ordahls gjeld, Erich Bradt, Ole
Olsen Septon, Engebrecht Guse, Paul Høfuerstad

222

Sidsel Arnesdtr Breen, Ourdal 12.09 1687

Barn:

Knud Breen er gift

Ellen 18 år

Siri 11 år

Marthe 9 år

Sønner Ole døde i hans 13. år.

Tilstede den sl. qvindes brødre Knud Arnesen Lunde og Hofuer
Arnesen Jensvold av Land, og sammen med eldste sønn svarer de
for de umyndige barns arv.

Det ble vist til skifte etter barnas sl. fader dat. 18/11 1686.

Tilgode hos: Thomas Fodnes, Tore Fodnes, Ole Mitfield,
Dorthe Hestekinds arvinger(hennes sønn Knud Torstensen tilstede
på skiftet)

223

Lars Ellingsen Kluge, Biri 29.10 1687

x Martha Ansteensdtr

Barn:

Niels 17 år

Martha 20 år

Ingeborg 12 år

Rønne 8 år

Anna 2 år

Tilstede den sl. mands søskendbarn Peder Harlsen Hovde som barnas formynder.

Gaarden Kluge skylder 1 1/2 hud m.b., er indkiøbt af oberst Vind, brev dat, 14/9 1685.

Gjeld: Joen Svendsen(lønn), Peder Rodterud, Ole Pedersen.

224

Iffuer Endresen Tvedt, Vang 12.11 1687

x Marthe Knudsdtr

Barn:

Ole

Ingeborg x Joen Bendixsen Høfuerstad

Aase festet med Ole Michelsen Ulgangen

Gaarden Tvedt er sl. Sifuers odel skylder 9 skind.

Tilgode hos: Peder Torstad, Knud Tuene, Clement Lochrim, Asbiørn Hambre, Gulbrand Kaarstad,

225

Marthe Sifuersdtr øster Hegge, Biri 13.12 1687

x Halfuor Olesen

Barn:

Ole 3 år

Sifuer 1 år

Martha 4 år

Tilstede den sl. qvindes broder Peder Sifuersen Brynstad 35 år,
som skal ha opsyn med barnas moderarv.
I ødegarden Øfstdal har Halfuor Olufsen 3 skind odelsgods som
sees av et tingsvidne dat 22/10 1604.
Gjeld: Ole Arnesen, Lars Seborg, Lars Stueechren, Birtte
Stoersledten, Ole Biørnstad

226

Peder Lunde, Biri 14.12 1687

Barn:

Halfuor

Amund

Marthe

Garden skylder 1 1/2 hud som er odelsgods

Halfuor Pedersen vil indgive seg hos sin broder Amund til livs
opphold.

227

Knud Eynertsen Seyerstad, Toten 17.12 1687

Barn:

Paul, som er undevigt fra landet til Østindien 30 år

Hans 24 år, corperal under capt. Ifuer Mogensens comp.

Marthe

Magnild x Peder Gundersen Seyerstad

Tilstede på sønnen Hanses vegne corporal Ole Trogstad.

I øfuer garden Seierstad er 1/2 skipund og Malterud 1 fierding
innpantet.

Gjeld: Marthe Knudsdr for forstrachte penger, betalt på et pant
på 1 tønne korn aarlig landskyld i Seyerstad som Johannes
Seyerstad hadde hatt i pant. Erich Drager, Ole Trogstad, Hans
Amundsen Verslien, Maren Pedersdr(lønn), Dorthe Andersdr,
Peder Joensen Malterud(lønn), Johannes Seyerstad,

228

Sirie Torsdr Hørsrud, Toten 19.10 1687

x Jens Olsen

Barn:

Ole 22 år

Maren gift

Birte gift

Karen 15 år

Garden skylder 1/2 skippund, hvorav 1/3 fjerding er sl. Siris odel, videre har Jens Olesen etter hans bretning indpantet av Gulbrand Guttormsen som bor her i sognet på Finstad 1/3 part av det 1/2 skippund, og av Mads Gulbrandsen på Lerud likeså 1/3 part.

Jens Hørsrud beretter å eie Knadterud skylder 3 fierdinger og er hans odel.

Gjeld: Ole Gudtormsen(lønn), Johannes Kukelsrud, Christopher Rustad, Birte Pedersdtr(lønn)

229

Biørn Johansen Sebue, Ourdal 18.02 1688

x Ingeborg Reersdtr

Barn:

Johannes 5 år

Ragnild 9 år

Giertrud 4 år

Tilstede Ole Tollefsen Rogne , Slidre, som har den sl. mands søster til ekte.

Pantegods i Sæboe etter skiftebrev dat. 12/11 1681.

Odelsgods etter samme brev 3 skind.

Sl. Biørn har betalt Knud Henrichsen Gielde i Ordahls giæld på det gods hans qvinde Martha Johansdtr efter skiftebrevet arveligen var tilkommen. Desligste betalt Haldor Aaslien i Hedalens annex for hans andel etter bemte skiftebrev i pantegods og odelsgods i Sæbo og Qvale.

I ligemåte beretter enken at hennes sl. mand har betalt Ole Johansen Qvale efter skiftebrevet for pantepenger og 1 skind odelsgods i Sebo, så han annamet sin arvelodd de 2 skind i Qvale.

Sl. Biørn tilkom etter bemte skiftebrev hos Ellen(Even?) Belgi
Gjeld: Sl. Biørn har vært formynder for sl. Ragnild Johansdtrs 3
barn deres arff etter bemelte skiftebrev. Jacob Olsen(lønn), Agate
Amundsdr(lønn).

230

Anna Pedersdr Koldsjord, Slidre 20.02 1688

Arvinger:

Agate Granum som er den avdødes søskendebarn.

Tilstede Hans Eynertsen Koldsjord

Gjeld: Hans Eynersen fordrer moderarv som sl. Anne Pedersdr
og hennes sl. mand forkommen, hvilket hun bekjente for Gulik og
Amund Vig. Ifuer Nesia, Johannes Frigstad, Birte Michelsdr,
Østen Gundersen(lønn), Anne Efuensdr, Barbora Knudsdr(lønn),
Torgier Hambre, Peder Halkieldsen, Erich Fossum

231

Halfuor Efuensen Berger, Vang 23.02 1688

x Karen Amundsdr

Arving:

Gurre Evensdr, avdødes søster x Herbrand Knudsen av Slire
prestegield

Odelsgoods har den sl. mand i Berger 4 maal.

Pantepenger er innkommen siden sl. Halfuors død.

Gjeld: Halfuor Betou, Efuen Engebrechtsen fordrer sin faderarv
som sl. Halvor har vært formynder for. Sigri Erichdr for lønn og
hennes livsopphold etterdi hun begivet seg til hos ham til lifstied.
Martha Michelsdr(lønn)

232

Christopher Amundsen Smed paa Miønnvolden, Gran 12.03
1688

Barn:

Amund

Hans

Dorthe

Birte

Kirsten trolovet med Brynnel Mogensen

I boet er et querstød i Miønnevolden.

Det vises til deling etter barnas sl. moder anno 1685 den 7/5.

Datteren Birte er skøpelig og vanfør, og har vært sengeliggende en 5 års tid.

Tilgode hos: Hans Langeland, Peder Langeland, Peder Venorum

Gjeld: Hans Knudsen, Åeder Jensen(lønn), Johannes Duersteen, Rolff Valbye,

233

Knud Amundsen Sem, Biri 22.05 1688

x2 Ellen Tollufdtr

Barn 1. ekt:

Amund 15 år

Arne 13 år

Martha 11 år

Anna 9 år

Ellen 7 år

Tilstede barnas morbror Ole Arnesen Hegge, Siffuer Brynstad og Jens Skumsrud som av fogden forordnet til formyndere for moderarven. Farbrødrene i Faaberg Halvor Amundsen Ringdalen og Michel Amundsen Onhuus møtte ikke.

Tilgode hos: Niels Erichsen Alset, Michel Amundsen Sveen i Faaberg, Ole Hansen Ankleff på Dofre.

Pantepenge udi arvetomtensom kommer til deling.

Sl. Knud har foræret sin qvinde Ellen Tollefsdtr de 20 rdr som han har lånt til Knud Sifuersen Ulfuen i Ringsager.

Odelsgods i rødningsplassen Sifuersveen skylder 2 skind.

Gjeld: Barna på deres moderarv. Christopher Arnesen(lønn),

Maren Ifuersdtr(lønn), Anna Larsdtr(lønn), Lars Berg(lønn).

Arne Aasen skal nå sammen med Siffuer Brynstad svare for barnas moderarv.

Fortsettelse neste nr.

Svar på tidligere spørsmål

Ad spørsmål nr. 352 - Fremstad

Erik Fremstad, sønn av Viles Kervensal Fremstad, sønn av Mathias Johannessen Fremstad (f. 1857 i Biri), sønn av Johannes Johannessen Fremstad (f. 1829 i Biri) - utvandret til USA med familie mellom 1866 og 1870. Jfr. Utvandrerboka side 178. Fremstad var en husmannsplass under garden Stuve i Biri Øverbygd. Jeg har etablert kontakt med Erik Fremstad.

Hilsen Bjørn Herberg, Biristrandvn. 872, 2737 Biristrand

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 359 .

Hvem var foreldrene til **Hans Jakob Isaksen Bruun** som døde som omgangslegd i Sivesindstuen i Vestre Toten 19.11 1817 80 år gammel? Etter aldersoppgaven i 1817 burde han være født ca. 1737, men etter aldersoppgaven i folketellinga fra 1801, da han var husmann under Sivesind, skulle han være født i 1740. Men han er ikke funnet født på Toten i den aktuelle perioden. Sogneprest H. H. Neumann i Vestre Toten, som var en ivrig og grundig

slektsgransker, har skrevet at Hans Jacob Isaksen Bruun «visstnok var bror av klokker Adam Bruun på Toten f. ca. 1741». - Hans Jacob Bruun ble gift 1762 med Ingeborg Nilsdtr. Sivesind. Hun døde 11.4.1822 84 år gammel og de fikk i alt 7 barn, nemlig:

1. Jakob 1763-
2. Ragnhild 1765-
3. Andreas 1768-
4. Pernille, 1771-72
5. Nils 1772-
6. Jakob 1774-
7. Hans 1779-

Dette ekteparet har mange etterkommerer, og etterslekta kan føres helt opp til våre dager. Men hvor ble Hans Jacob Isaksen født og hvem var foreldrene hans.

Med hilsen Arne Amundgård, 2846 Bøverbru.

Spørsmål nr. 360

For kort tid siden skrev jeg til Bjørn Herberg på Birstrand angående slektninger på min fars side. Han kunne ikke hjelpe meg og anbefalte meg å skrive til dere. I Amerika brukte familien navnet Yddahl eller Ydahl, og på norsk trolig Udahl. Etter at foreldrene døde i 1898 og 1909 begynte min oldeefar å kalle seg Johnson fordi far hans het John Christian Yddahl.

På internet fant jeg i folketellinga fra 1801 på Udahl gard Henrik Amundsen, 21 år og hustru Marte Knutsdtr. 24 år med sønnen Christian Amundsen 3 år. Tipoldefar het John Christensen Yddahl og ble født i 1820. Sønnen Henry Christian Johnson ble født i USA. Og hans datter het Martha.

Jeg har ikke funnet Martha noen steder etter 1909. John giftet seg med Kjersti Knoff/Knoph. Jeg har funnet opplysninger om Kjerstis familie tilbake til 1500-tallet i Danmark. De var prester og militære.

John Christian Yddahl må ha kommet over til Amerika fra Norge alene og Kjersti kom over sammen med brødrene Hans og Anders. Dersom Henrik Amundsen virkelig var min 3-tippoldefar, hvor kom han fra og hadde hans familie bodd på Udahl-garden lenge? Jeg er spent på svar.

Med hilsen Barbara Freet, 12542 La Porte Rd.,
La Porte City, Ia 50651 USA

*Vi ønsker deg
velkommen
til et hyggelig opphold og et måltid
god, hjemmelaget mat.*

Hadeland Gjestegård

2770 Jaren - Telefon 61 32 90 69

Kafé - Selskapslokaler - Møterom - Solsenger - Catering

Lagsnytt

Medlemsmøte

Gjøvik-Toten avdeling av Vestoppland slektshistorielag hadde medlemsmøte på Gjøvik bibliotek torsdag 2. mars fra kl. 18.30. Formann i lokalvdelingen Inger-Berit Østby-Deglum ønsket vel møtt og gav ordet til arkivleder ved Opplandsarkivet på Maihaugen Marit Hosar. Arkivet på Maihaugen dekker seks kommuner og inneholder privatarkiver av mange slag som arkiver etter bedrifter, foreninger, gardsbruk og enkeltpersoner. Noen arkiver kan inneholde bare noen få ark, mens andre strekker seg over flere hyllemeter. Og i de fleste arkivene er det opplysninger om personer og familier som blant annet vil interessere slektsforskerne. Videre nevnte hun fotosamlinger der en finner bilder av personer og forhold. Maihaugen har mange fotosamlinger men enkelte er også gått tapt slik som den store samlingen etter Charlotte Barth.

Den digitale formidlingen gjennom EDB, Internett, Data vil sikkert bli mer og mer viktig. Her kan en sitte hjemme hvor som helst å få fram materiale. Arkivnett, Oppland arbeider med å samle alt slikt lokalt materiale for Oppland og gjøre det tilgjengelig på Internett. Vestoppland slektshistorielag ble invitert til å være med i dette arbeidet, og det viser seg at laget allerede har aktuelt materiale.

Inger-Berit Østby Deglum takket for det interessante foredraget og opplyste at på neste møte i lokalvdelingen den første torsdagen i april skal Fredrik Dyhren og Geir Bratlie kåsere og innen den tid er vel også hefte 1 - 2000 av tidsskriftet framme hos medlemmene.

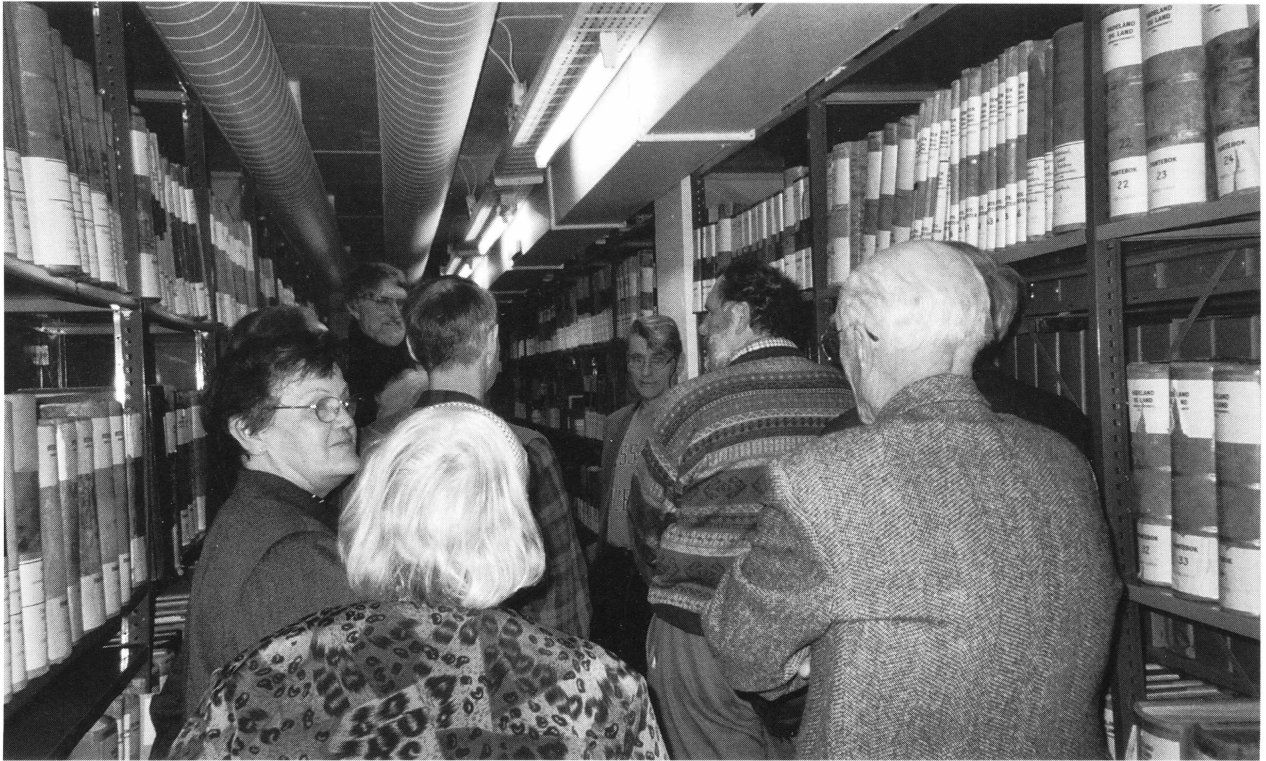
Kurs i gotisk skrift

Østre Toten Friundervisning og Toten økomuseum arrangerte kurs i gotisk skrift i mars/april i år med Jan Eilert Jaatun som kursleder og med ti deltakere. På kurset, som var i dokumentasjonssenteret på Kapp, ble det gjennomgått gammel skrift fra midten av 1600-tallet og seinere, og kursdeltakerne fikk også informasjon om mange av de personene som en kom borti gjennom kurset. Det hele ble avsluttet med tur til Statsarkivet på Hamar den 8. april. I alt ti personer var med i to biler. I arkivet ble det anledning til å studere det en var interessert i, og statsarkivar Per Øvind Sandberg fortalte om arkivet og viste rundt i samlingene. Hyllene fylles mer og mer, og i framtida må det nok reises nytt bygg for å romme det enorme materialet som er og som etter hvert kommer til Statsarkivet i Hamar. Kursdeltakerne fikk også se eksempel på både nydelig og dårlig skrift i materialet. Men det meste er relativt lettforståelig for dem som kan det å lese gammel skrift. (AA)

Salg eller kjøp av bolig

EiendomsMegler 1

Smietorget, 2750 Gran - Telefon 61 32 70 20 - Fax 61 32 70 21
Internett: <http://www.eiendomsmegler1.no/gran/>

Gudbrandsdal Slekthistorielag -

- HADDE ÅRSMØTE på Bådsto på Tretten 12. mars 2000. Laget hadde 150 betalende medlemmer ved utgangen av 1999. Regnskapet for 1999 ble fremlagt og godkjent uten merknader. I løpet av året har det vært holdt flere medlemsmøter forskjellige steder i dalen, blant annet ett på biblioteket på Vinstra der Rolf Rønning fra Heradsbygd fortalte om finneinnvandring og finnekultur på Finnskogen i Hedmark.

Lagets tidsskrift Gudbrand har kommet ut med fire nummer i 1999. Det har vært litt problemer med stofftilgangen dette året, men styret mener dette vil bedre seg utover i 2000.

Avtroppende leder Even Bergsengstuen, Brøttum ble takket for innsatsen. Til ny leder ble valgt Torbjørn Hagen, Venabygd. Det øvrige styret for 2000 består av Hans Vorkinnslien, Otta, Tordis Trønnes, Tretten og Richard Fauskrud, Lillehammer (sekretær). Tore Haugen, Lillehammer ble gjenvalgt som kasserer.

Det ble også valgt et tidsskriftstyre bestående av Bjørn Brudal, Lillehammer, Rune Alander, Fåvang og Even Bergsengstuen, Brøttum. (*Gudbrandsdølen Dagningen* 4. april 2000).

www.slektshistorielaget. com

av
Heljar Westlie

7. mai ble en merkedag for slektsforskere som jobber med slekter fra Gjøvik og Toten, da åpnet nemlig Gjøvik og Toten Slektshistorielag sine Internet-sider. Riktignok hadde de allerede vært i drift noen uker, men kun for testing av oss som har arbeidet med prosjektet.

Det var i vinter at styret gikk inn for å satse på Internet som publiseringsmedium for lagets mange databaserte avskrifter. Vi fikk tidlig tilbud fra Geir Thorud som ønsket å bistå oss i dette arbeidet og Ingeborg Klundby, samt undertegnede, har stått for det praktiske. Geir har forresten gjort en kjempejobb. Så langt, etter fire ukers drift kan vi trygt si at publikum har satt pris på tiltaket og besøket på sidene våre har allerede passert 2.000 brukere.

På sidene har vi foreløpig lagt ut folketellingen for 1875, kirkebøker fra Vardal og Snertingdal, noen kirkegårdsprotokoller, register til boka om utvandrere fra Biri, Snertingdal og Vardal, samt noe av det andre som Bjørn Alund har skrevet av gjennom flere år. Vi har i midlertid mer materiale som nærmest er klart, men dette vil komme etter hvert. Det jobbes for tiden med en del avskrifter, Toten Økomuseum har kommet i gang, og vi håper at flere kan bidra med dette arbeidet etter ferien. Det er nemlig mer enn nok stoff å jobbe med.

Selv om publikum nå kan jobbe lettere med slektsgransking på Internet, så understreker vi allikevel betydningen av å sjekke avskrift mot det originale materialet.

Vi ønsker å samle det som er mulig av slektshistorisk stoff fra Gjøvik og Toten på sidene og skal etter hvert sette i drift en database hvor vi legger inn artikler, som kan leses direkte på skjermen. Ønsker oss derfor alt av artikler. Vi har også gjort oss noen tanker om muligheten av å legge ut medlemmenes aner ved hjelp av Gedcom-filer. Det er nesten ingen begrensinger av muligheter, det tar bare tid å tilrettelegge det aktuelle materialet. Vi har fått mye ros av publikum, både norske og amerikanske, for den funksjonelle siden vår og håper at flere av lagets medlemmer overlater stoff til digital publisering. Hvem vet; kanskje vi etter hvert kan involvere hele Vestoppland på en side?

Dersom du har stoff vi kan bruke, kan du sende dette til:
Heljar Westlie, Boks 168, 2831 Raufoss eller mahelwe@online.no

Til våre artikkelforfattere

Alle artikler som blir benyttet i tidsskriftet, vil senere bli publisert på Internet. Dersom du ikke ønsker å legge ute på Internet innlevert materiale, må dette bemerkes ved innsendelse.

Møteprogram på Gjøvik høsten 2000

Torsdag 7. september:

Hans M. Næss, Hadeland kåserer om slektsforbindelser mellom Eina og Hadeland.

Torsdag 5. oktober:

Terje Tandsether, Raufoss kåserer.

Torsdag 2. november:

Erik Langedal, Raufoss kåserer.
Fra Ødegård til industrisamfunn

Torsdag 7. desember:

Svein-Erik Ødegaard, Løten kåserer

Møtene er på Gjøvik bibliotek og begynner kl. 18.30. Vel møtt.
Forslag til emner på kommende møter mottas med takk.

En hilsen fra nord i landet...

Jeg tenkte at jeg fikk skrive noen ord til dere. Først får jeg fortelle at det er lenge siden jeg har fått noe innbetalingskort i forbindelse med medlemskap. Jeg synes tidsskriftene er så bra, at de ønsker jeg fortsatt å få tilsendt!

Så vil jeg fortelle at jeg har lagt ut en hjemmeside med noe slektsgranskningsopplysninger og navn på ca. 30-40 slekter som jeg har gransket tilbake et par – tre århundre fra ca. 1850 og bakover. Eller har jeg gransket ferdig ca. 110 slekter fra hele landet siden 1975! Det blir med tiden lagt ut utdrag av hver eneste en av de 110 slektene på hjemmesiden. Hjemmesideadressen er:

<http://home.sol.no/pau-brit/>.

Eventuelle kommentarer – spørsmål vedrørende hjemmesiden kan sendes pr. E-post adresse: paubrit (a) online. nv.

Ellers kan jeg fortelle litt om stedet Svanvik. Det ligger ca. 5 km borte fra byen Nikkel i Russland, grensen er ca. 1 km. fra der jeg bor. Her har vi en forskningstasjon – barne- og ungdomsskole og natur mye lik Østerdalen – ca. 40-50 km fra Kirkenes. Treriksgrensa ligger ca. 8-10 mil lengre oppover i Pasvikdalen. Så har vi også Svanvik folkehøgskole. Min tidligere adresse er 2864 Fall.

Med hilsen Paul – Arve Buskum 9925 Svanvik

Om lokalavdelingene i Vestoppland

Slektshistorielag

Gjøvik/Toten:

Styret består av Inger-Berit Østby-Deglum formann, Fredrik Dyhren kasserer, Arne Amundgård sekretær og styremedlemmer Hans Egil Helland, Sigmund Rosenberg (for Land) og Heljar Westlie. Varamann er Hans Tomter. Det er medlemsmøter på Gjøvik bibliotek den første torsdagen i månedene september-mai kl. 18.30-21.30. Først er det kåseri/foredrag og dernest eventuelle spørsmål og deretter privat gransking og utveksling av opplysninger. Avdelingen har ca. 120 medlemmer.

Land:

Denne avdelingen er midlertidig slått sammen med Gjøvik/Toten. Sigmund Rosenberg er kontaktperson, Robert Jørgensen kasserer og Odd H. Lundby kontaktperson for årboka Landingen. Lagets bibliotek er på Lands Museum og der åpningstidene er på tirsdag og onsdag 08.30-15.30 og ellers etter avtale. Det er ca. 30 medlemmer i Land-regionen.

Valdres:

Eli Staxrud Brenna er leder, Eli Sælid sekretær og Harald Rolandsgard kasserer. Det er møter på Valdres Folkemuseum 2. mandag i månedene september-mai. Avdelingen har ca. 25 medlemmer.

Hadeland:

Formann er Hans M. Næss, sekretær Kjell Henrik Myhre og kasserer Gunvor Hilden. Det er medlemsmøter på biblioteket ved Gran ungdomsskole den 2. tirsdagen i måneden og i drengestua ved Jevnaker prestegard den 3. tirsdagen i månedene september - mai. Avdelingen har ca. 50 medlemmer.

M. Carlsen & Sønn AS

2760 Brandbu

El.installasjon

MCS elektro-tavler

Tlf. 61 33 68 80

Tlf. 61 33 68 88

Velg buss med omtanke

Benytt Dem av våre moderne turistbusser.

Vi gir gunstige tilbud på turoppdrag.

Kontakt oss for nærmere avtale.

Hadeland Bilselskap

Adresse	Telefon	Telefaks
2770 Jaren	61 32 87 00	61 32 99 05

NSB Busgruppen

NSB Busgruppen er 7 selskaper som disponerer over 900 busser. Vi påtar oss oppdrag fra dagsturer og sightseeing til feriedagsturer med moderne busser

A/L Hadeland Kornsilø og Mølle

**KRAFTFOR • TILSKUDDSFOR
SÅVARER • GJØDSEL
KORNMOTTAK**

Adr.: 2770 Jaren

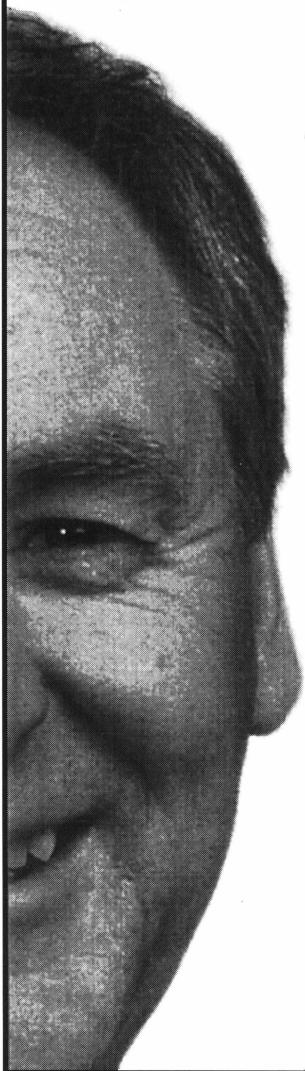
Tlf. 61 33 68 20 Fax: 61 33 68 30

— TINGELSTAD ALMENNING —

2770 Jaren

Telefon 61 33 42 00 - Telefax 61 33 62 30

Bank i bordet ...

føler du deg heme?

Det er godt å «høre heme en stann». Føle tilknytning. Ha noen du stoler på.

Vi skal fortsatt være en selvstendig lokalbank.

 **Totens
Sparebank**

- lokalbanken med
gebyrfrie tjenester

rest rundt
hjørnet!

Vi støtter det lokale kulturmiljøet!

Hos oss får du alt du trenger innen bøker, faglitteratur, CD-rom og data, kontormaskiner, papir og rekvisita. Vi har også mange godbiter fra ditt lokale miljø!

BRANDBU INTERBOK
2760 Brandbu • Tlf: 61 33 49 70 • Fax: 61 33 60 09

GRAN Handelsbyen på Hadeland

Vi ønsker deg velkommen og tilbyr:
100 forretninger innen de fleste bransjer, samlet på ett sted ved Rv4, midt mellom Oslo og Gjøvik.

HANDELS SENTER

P
600
avgiftsfrie
parkeringsplasser

GENERELLE ÅPNINGSTIDER:

Kjøpesentrene:

Hverdager 10.00-19.00
Lørdager 10.00-15.00

Utenfor sentrene:

Man.-tors. 9.00-16.30
Fredager 9.00-19.00
Lørdager 9.00-14.00

Dagligvarene:

Hverdager til kl. 20.00
Lørdager til kl. 18.00

Vinmonopolet:

Man.-tors. 10.00-16.30
Fredager 9.00-18.00
Lørdager 9.00-14.00

Apoteket:

Hverdager 9.00-16.30
Lørdager 9.00-14.00

Gran postkontor:

Hverdager 9.00-18.00
Lørdager 9.00-14.00

*Returadresse:
Jan Eilert Jaatun
Postboks 99, 2857 Skreia*

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS-
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

SpareBank 1 Gran

2770 JAREN - TELEFON 61 32 70 70

SpareBank 1 Jevnaker Lunner